

**BESZÁMOLÓ MISKOLC MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRÓL**

MISKOLC

2013

1. Bevezető

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése értelmében a helyi önkormányzatnak gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról minden év május 31-ig átfogó értékelést kell készítenie.

Az értékelés tartalmazza mindazokat a követelményeket, melyeket a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) 10. számú melléklete előír az önkormányzatok számára.

Az értékelés a fentiek alapján bemutatja

- a település demográfiai mutatóit, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira;
- az önkormányzat által nyújtott pénzügyi, természetbeni ellátások biztosítására vonatkozó adatokat;
- az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat;
- a felügyeleti szervek, illetve a működést engedélyező szervek ellenőrzésének megállapításait;
- a jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározását a Gyvt. előírásai alapján;
- bűnmegelőzési cselekvési program és koncepció főbb – elsősorban gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő – elemeit;
- a civil szervezetekkel való együttműködés kereteit.

A Gyvt. 14. §-a szerint a gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői, vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt.-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

Az egyes szakosított szociális és gyermekvédelmi szakellátási intézmények állami átvételéről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. CXCV. törvény 1 §-a értelmében az állam a települési önkormányzatoktól 2013. január 1-jével átvette a gyermekvédelmi szakellátást biztosító intézmények megszervezésével és fenntartásával nyújtott gyermekvédelmi szakellátás feladatát is. Az állam fenntartói feladatainak ellátására a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságot jelölte ki.

Mivel a Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata (továbbiakban: Önkormányzat) fenntartásában lévő szakellátási és alapellátási feladatokat is korábban ellátó Miskolci Gyermekvédelmi Központ (3515 Miskolc, Egyetem u. 1.) tekintetében a feladat ellátást szolgáló egységek fizikai leválasztása nem volt megvalósítható, 2013. január 1. napjától a feladatok ellátása feladat-ellátási szerződés keretében került biztosításra.

A profiltisztítás érdekében, az Önkormányzat a 3515 Miskolc, Egyetem u. 1. szám alatt lévő feladatellátást szolgáló ingatlan vonatkozásában társasházzá alakítási eljárást folytatott le, amelynek eredményeként a szakellátás és alapellátás céljára szolgáló ingatlanrészek elválasztásra kerültek.

Az összegyűjtött adatok, illetve statisztikai mutatók (Forrás: Központi Statisztikai Hivatal) révén a város lakosságának demográfiai, ellátottsági mutatója (Forrás: Népszégnyilvántartási rendszer) válik ismertté. Továbbá az értékelésben feltüntetett adatok, illetve a szolgáltatást nyújtó intézmények összefoglalói áttekintést tartalmaznak Miskolc Megyei Jogú Város gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról, amely alapján megállapítható, hogy az Önkormányzat kialakította azokat az ellátási formákat, amelyeket a Gyvt. meghatároz.

Az értékelés elkészítéséhez írásban megkeresésre került a Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény és a Miskolci Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya. A pénzbeli és természetbeni ellátásokra vonatkozó adatok a Polgármesteri Hivatal Egészségügyi és Szociális Osztályának szociális nyilvántartása alapján kerültek beépítésre az anyagba.

A beszámoló elkészítéséhez adatot szolgáltató intézményeknek köszönetet mondunk a segítő közreműködésükért!

2. Demográfiai adatok

Miskolc az észak-magyarországi régió közigazgatási, gazdasági, oktatási, tudományos központja, Borsod-Abaúj-Zemplén megye székhelye, az ország harmadik legnagyobb lélekszámú városa, amely a Bükk-hegység kapujában, folyóvölgyek és tájegységek találkozásánál fekszik. Miskolc területe 236,68 km², ebből 58,02 km² belterület, 178,66 km² külterület. Miskolc város lakónépessége 2011. év népszámlálása alapján 165 321 fő, amely 2013. év december 31. napon 163.499 lakos.

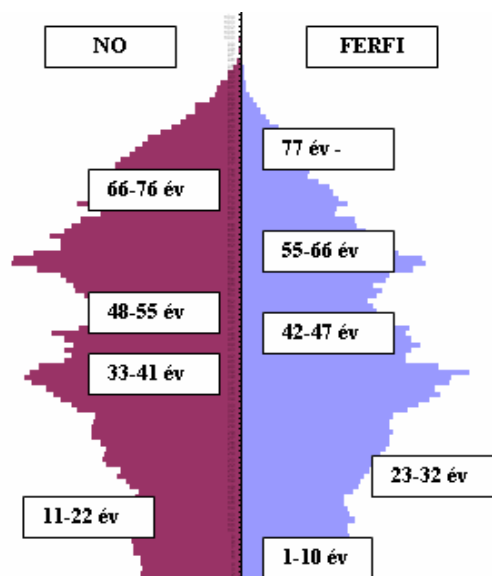
2013. decemberi adatok szerint az állandó népességen belül a nőknél 87 477 lakost, a férfiaknál 76 022 lakost tartottak nyilván. A korcsoportokat illetően jellemzően a nők voltak többségben, a nemek aránya az idősebb korcsoportoknál (40 éven felüli) is feléjük tolódott.

Magyarország szinte az egyedüli olyan európai ország, amelyben az elveszületések száma 1980 óta minden évben kevesebb a halálozások számánál. A nyugati országokhoz hasonlóan Miskolcon is csökken a születések száma, növekszik a születéskor várható élettartam (nőknél 78,23 év, férfiaknál 70,93 év).

Borsod-Abaúj-Zemplénben a születések számának változása kedvezőbb volt az országosnál, azaz 0,7%-kal csökkent. A halálozások száma 0,8%-kal nőtt a megyében az előző évhez képest. 2013-ban 6650 gyermek jött a világra, és 9700 fő hunyt el. Természetes fogyás következtében több mint 3 ezer fővel csökkent a megye lakóinak száma, ami 4,2%-kal nagyobb az előző évinél. Borsod-Abaúj-Zemplénben 2013-ban kevesebb gyermek született és többen haltak meg, mint az előző évben.

Miskolc népességének korfája hagyma alakú, amely a fogyó népesség korfája. Keskeny alapú, felfelé kissé szélesedő forma, ami a fiatalok arányának csökkenését, az idősek arányának növekedését mutatja. A korfa a nemek közötti megoszlást is szemléletesen ábrázolja. A függőleges tengely jobb oldalán a nőket, bal oldalán a férfiakat tünteti fel. Eltérő a férfiak és a nők születési és halálozási aránya. Több fiú születik, mint lány, és ez a többlet a fiatalabb korosztályoknál is megmarad. Azonban a férfiak halandósága nagyobb, ezért kb. 40 éves kortól fokozottan többségbe kerülnek a nők.

Miskolc korfa 2013. november 31. állapot alapján

Forrás: Népszámlálási rendszer alapján

Borsod-Abaúj-Zemplén megyében a népesség kor megoszlási adatai alapján a gyermekkorúak (0–14 éves) aránya 16, a fiatal (15–39 éves) aktív korúaké 33, az idősebb (40–59 éves) aktív korúaké 28, az időskorúaké (60 éves és idősebb) 23 százalék volt.

A száz családra jutó 15 évesnél fiatalabb gyermekek száma a városokban átlagosan 53 volt, ezen belül a megyeszékhelyen 49.

Miskolc városban a 0-18 éves gyerekek nem szerinti megoszlása szerint a férfiaknál 14. 659 fő, a nőknél 14. 214 fő nyilvántartott a Népeségnyilvántartási rendszerben.

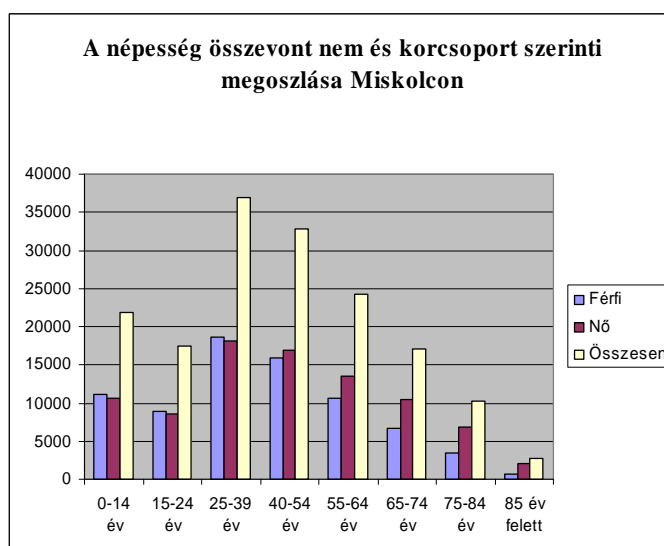
A népesség összevont nem és korcsoport szerinti megoszlása, Miskolc

2013. december 31. napi állapot (főben meghatározva)

Nem/év	0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-74	75-84	85-
Férfi	11 368	9 122	18 332	15 850	10 592	6 623	3 382	753
Nő	10 793	9 169	17 942	16 898	13 444	10 366	6 879	1 986
Összesen	22 161	18 291	36 274	32 748	24 036	16 989	10 261	2 739

Magyarország társadalmában elindult öregedési folyamat következtében a demográfusok szerint 2020. évre az öregedéssel összefüggő új helyzetek változtatásokat indokolnak.

A népszámlálás adatai a nyugdíjazás előtt álló korcsoportot a legnépesebbnek jelöli, amely új kihívások elé állítja a helyi társadalmat, jelzi a szociális szolgáltatási és támogatási rendszer átgondolását, felkészítését. A népesség öregedése olyan körülmény, amely valamennyi korosztályt alkalmazkodásra kényszeríti.

Forrás: Népeségnyilvántartási rendszer alapján

A demográfiai öregedést jelentős mértékben fokozza az alacsony gyermekszám, a növekvő élettartam és az elvándorlás; csökkenti a népesség átlagos korát a magasabb gyermekszám, a stagnáló vagy romló halandóság és a bevándorlás.

Borsod-Abaúj-Zemplén népességének iskolázottsága folyamatosan javul. Növekszik a közép- és felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkezők népésen belüli aránya és egyre kisebb azok hányada, akik alapfokú végzettséggel sem rendelkeznek.

A legmagasabb befejezett iskolai végzettség szerint Borsod-Abaúj-Zemplén Megye 15 éves és idősebb népességének 0,8 százaléka az általános iskola első osztályát sem fejezte be, 0,5 százaléka az 1–3. évfolyamot, 1,3 százaléka a 4–5. évfolyamot, 4,3 százaléka a 6–7. osztályt végezte el. A népesség 30 százalékának a legmagasabb befejezett iskolai végzettsége az általános iskola 8. osztálya, 22 százalékának a középiskola érettségi nélkül, szakmai oklevél, 28 százalékának az érettségi, 13 százalékának az egyetemi vagy főiskolai oklevél. A férfiak aránya egyedül a középfokú iskolát érettségi nélkül, szakmai oklevéllel végzeteknél magasabb a nőkéttől, a többi iskolai végzettségénél viszont a nők hányada nagyobb.

3. Az Önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások:

A pénzbeli és természetbeni ellátásokat, azok igénybevételének módját, illetve a jogosultsági feltételeket a Gyvt. rendelkezéseinek megfelelően az önkormányzat helyi rendeletben is szabályozta. E szabályokat Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a gyermekek és fiatal felnőttek részére pénzben és természetben nyújtott ellátások helyi szabályairól szóló 33/2006.(IX.13.) önkormányzati rendelete (továbbiakban: helyi rendelet), valamint a 34/2006.(IX.13.) számú önkormányzati rendelete tartalmazza.

A pénzbeli és természetbeni ellátások célja, hogy megelőzze és csökkentse a gyermekek anyagi típusú veszélyeztetettségét, megakadályozza azt, hogy egy gyermeket kizárólag a család rossz anyagi helyzete miatt kelljen kiemelni a családból.

A Gyvt., a helyi rendelet és a 34/2006. (IX.13.) önkormányzati rendelet alapján az Önkormányzat által a gyermekek és fiatal felnőttek részére pénzben és természetben nyújtott támogatások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- rendkívüli gyermekvédelmi támogatás (2014. január 1. napjától: önkormányzati segély)
- pénzbeli ellátás (2014. március 31-ig: kiegészítő gyermekvédelmi támogatás)
- óvodáztatási támogatás
- ifjúságvédelmi támogatás
- alsó tagozatos tanulók helyi tömegközlekedési kedvezménye
- gyermekétkeztetési kedvezmény
- fiatalok önálló életkezdési támogatása

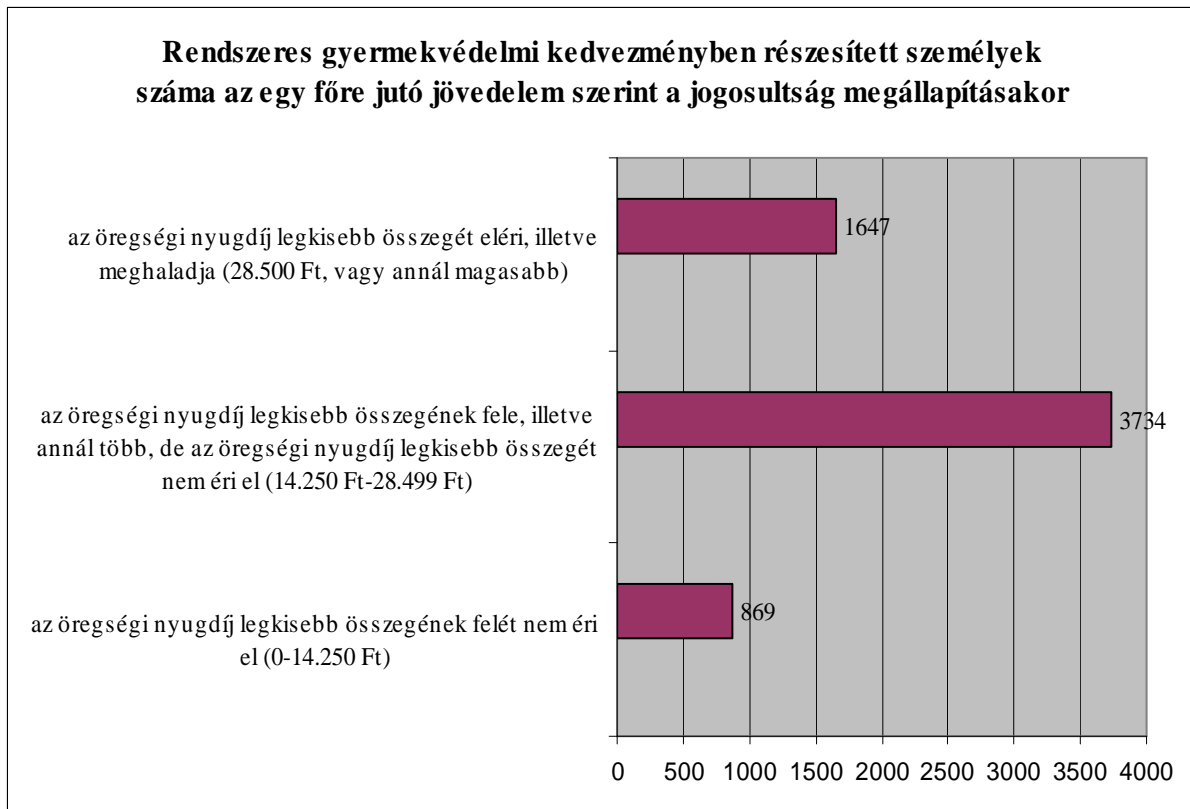
Fenti pénzbeli és természetbeni támogatásokról történő döntést a Polgármesteri Hivatal Humán Főosztályának Egészségügyi és Szociális Osztálya végzi.

3.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A Gyvt. 1997. évi hatályba lépése óta ez a támogatás többször módosult. A családtámogatási rendszer 2005. évi átalakítása következtében a rendszeres gyermekvédelmi támogatás megszűnt és 2006. január 1-jétől felváltotta a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény természetbeni ellátás, amelyhez számos, egyrészt a Gyvt.-ben, másrészt egyéb jogszabályokban meghatározott kedvezmény társul.

A 2013. évben hatályban lévő Gyvt. szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult az a gyermek, akinek az őt gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 140 %-át. Amennyiben

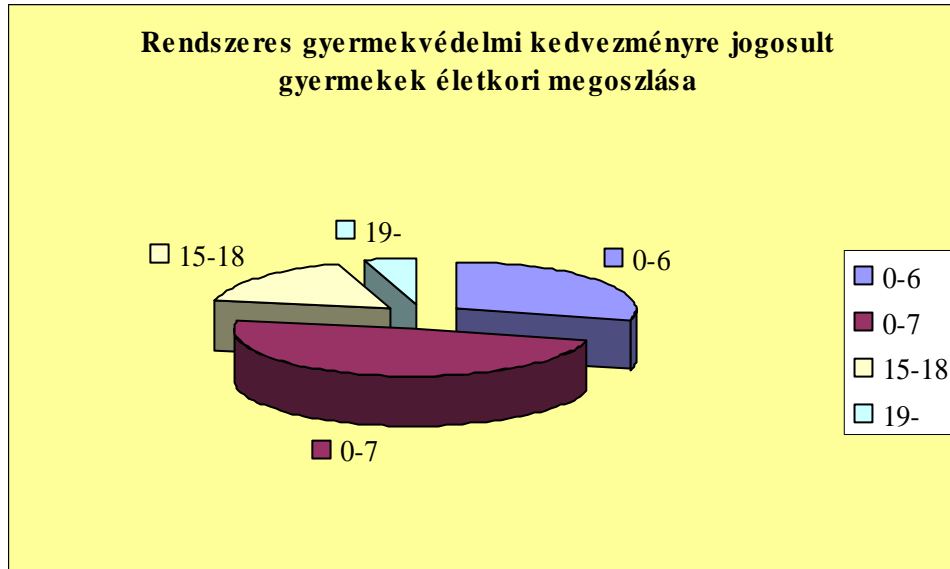
- ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy
- ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy
- ha a nagykorúvá vált gyermek megfelel a 20. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek, az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 130%-át, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a Gyvt.-ben meghatározott értéket.

A diagramból látható, hogy a 2013. december 31-én erre a kedvezményre jogosultak köre főként azokból kerül ki, akiknek családjában az egy főre jutó jövedelme az öregségi nyugdíj legkisebb összegének fele – 14.250 Ft – és az öregségi nyugdíj legkisebb összege – 28.500 Ft – között van.

Akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll augusztus 1-jén, illetve november 1-jén, ebben a két hónapban a települési önkormányzat jegyzője természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet utalvány formájában alkalmanként és gyermekenként 5.800 Ft összegben. 2013. évben az Önkormányzat költségvetésében (továbbiakban: költségvetés) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódóan Erzsébet utalványként nyújtott természetbeni ellátásra fordított összeg 82.029 EFt volt.

2013. évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását kérők száma 7.533 fő volt, ebből 540 fő kérelme került elutasításra, jellemzően a jogszabályban előírt egy főre eső jövedelem miatt. 2013. évben 6.993 fő részére került megállapításra a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság.

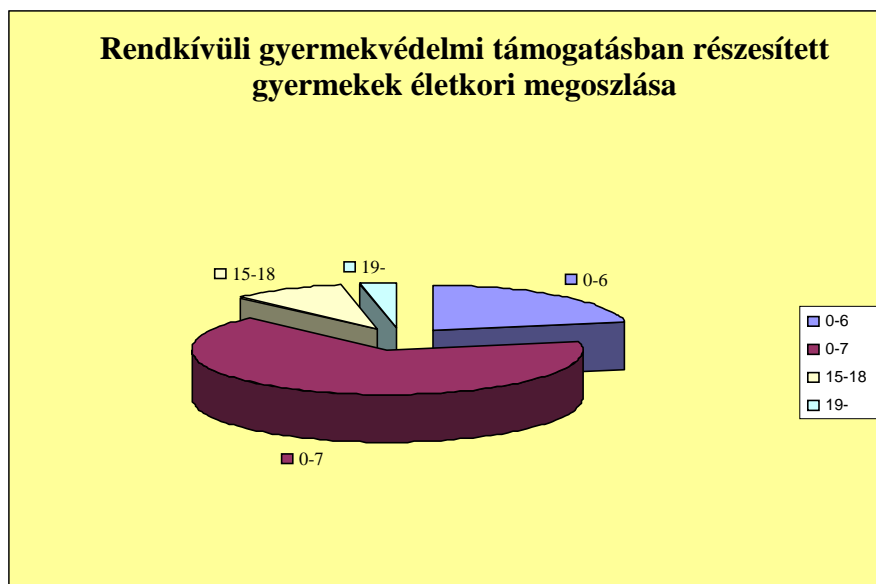

3.2. Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

A települési önkormányzat képviselő-testülete a gyermeket a helyi rendeletben meghatározott mértékű rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíti, ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került. Elsősorban azokat a gyermekeket, illetve családokat kell alkalmanként rendkívüli támogatásban részesíteni, akiknek az ellátásáról más módon nem lehet gondoskodni, illetve az alkalmanként jelentkező többletkiadások - különösen a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartása, a gyermek fogadásának előkészítéséhez kapcsolódó kiadások, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásának, illetve a gyermek családba való visszakerülésének elősegítése, betegség vagy iskoláztatás - miatt anyagi segítségre szorulnak.

A helyi rendelet alapján a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás a gyermeket gondozó család részére évi 30.000 Ft összegig folyósítható. 2013. évben rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban 157 fő részesült egy alkalommal, két alkalommal 7 fő. 2013. évben a költségvetésből 2.711 EFt került felhasználásra rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesített gyermekek életkori megoszlása

A szociális ágazati törvények módosításával – a támogatási formák számának csökkentése és átláthatóbbá tétele érdekében – 2014. január 1. hatállyal összevonásra került az átmeneti segély, a temetési segély és a **rendkívüli gyermekvédelmi támogatás** és kialakításra került az önkormányzati segély, melynek szabályozását az Önkormányzat pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátások helyi szabályairól szóló 22/2010. (VI.30.) számú rendelete tartalmazza.

3.3. Pénzbeli ellátás

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családbafogadó gyámjával kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátásra jogosult, ha a gyermek tartásra köteles és nyugellátásban, vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály alá tartozik. Pénzbeli ellátás 2013. évben 31 fő részére került megállapításra.

2013. évben a költségvetésből 2.418 E Ft került felhasználásra erre a támogatási formára.

3.4. Óvodáztatási támogatás

Az óvodáztatási támogatásra való jogosultság megállapításának célja a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek minél korábbi életkorban történő rendszeres óvodába járásának elősegítése.

A Gyvt. óvodáztatási támogatásra vonatkozó része 2013. évben többször módosult. 2013. 08.31-ig az óvodáztatási támogatásra való jogosultság annak a szülőnek volt megállapítható,

- akinek gyermeke rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, és
- akinek gyermeke legkésőbb annak az óvodai nevelési évnél kezdődött, amelyben a gyermek az ötödik életévét betölti, megkezdte az óvodai nevelésben való tényleges részvételt és a kérelem benyújtását közvetlenül megelőző időszakban legalább két hónapon keresztül a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló kormányrendeletben foglaltak szerint rendszeresen jár óvodába, és
- aki önkéntes nyilatkozatot tesz arról, hogy gyermekének hároméves korában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen.

Az óvodáztatási támogatás iránti kérelmet a szülői felügyeletet gyakorló szülő legfeljebb annak az óvodai nevelési évnél kezdheti, amely évben gyermeke az ötödik életévét betölti.

A 2013. évi XXVII. törvény 29.§ módosította a Gyvt-t erre a támogatásra vonatkozóan is, amely 2013. szeptember 01. napján lépett hatályba az alábbiak szerint:

A települési önkormányzat jegyzője az óvodáztatási támogatásra való jogosultságát - kérelmére - annak a szülőnek vagy családbafogadó gyámnak állapítja meg, akinek gyermeke

a) tekintetében a halmozottan hátrányos helyzet* fennállását a jegyző a 67/A. § (3) bekezdésében foglaltak szerint megállapította, és

b) legkésőbb annak az óvodai nevelési évnél kezdheti, amelyben az ötödik életévét betölti, megkezdte az óvodai nevelésben való tényleges részvételt és a kérelem benyújtását megelőző időszakban legalább két hónapon keresztül a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló kormányrendeletben foglaltak szerint rendszeresen jár óvodába.

Az óvodáztatási támogatás iránti kérelmet a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy a családbafogadó gyám legfeljebb annak az óvodai nevelési évnél kezdheti, amely évben a gyermek az ötödik életévét betölti.

2013. évben a költségvetésből 6.570 E Ft került felhasználásra óvodáztatási támogatásra. A támogatás 2013. évben 237 fő részére került megállapításra.

*A Gyvt. 2013.09.01. napjától hatályba lépett módosítása alapján a **hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet** fennállásának megállapítása a települési önkormányzat jegyzőjének hatásköre, a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések közé tartozik:

A Gyvt. 67/A. § (1) bekezdése szerint **hátrányos helyzetű** az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet megállapítása 2013.09.01. napjától 397 ügyben, 825 gyermek esetében történt, a jogszabályban meghatározott körülmények közül a legtöbb ügyben a szülők alacsony iskolai végzettsége és alacsony foglalkoztatottsága miatt került megállapításra.

3.5. Ifjúságvédelmi támogatás

Az ifjúságvédelmi támogatás célja a szociálisan hátrányos helyzetben lévő, felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató fiatal felnőttek anyagi támogatása. Ifjúságvédelmi támogatásban kell részesíteni azt a felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató személyt, aki a 25. életévét még nem töltötte be és családjában az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150 %-át feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a Gyvt. 19. § (7) bekezdésében meghatározott értéket. A támogatás havi összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 25 %-a (2013. évben: 7.125 Ft).

2013. évben 90 fiatal részére került megállapításra ifjúságvédelmi támogatás, a költségvetésből 13.281 EFt került felhasználásra erre a támogatásra.

3.6. Alsó tagozatos tanulók helyi tömegközlekedési kedvezménye

A helyi rendelet alapján utazási támogatásra jogosult az oktatási-, nevelési intézmény azon alsó tagozatos tanulója, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, valamint akinek a családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori összegének 150 %-át. A támogatás megállapítása iránti kérelmet az intézmény vezetőjénél kell benyújtani, aki dönt a támogatás megállapításáról. A nem miskolci önkormányzat, valamint az egyházak, civil szervezetek és magánszemélyek által fenntartott intézmények esetében a támogatás iránti kérelmekről az Egészségügyi és Szociális Osztály dönt.

A Közgyűlés által eredetileg jóváhagyott 18.000 EFt előirányzat 5.000 EFt-tal került kiegészítésre, az így rendelkezésre álló 23.000.000 Ft-os előirányzatból 14.777 EFt került a Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzat működtetésében lévő Miskolci Közintézmény-működtető Központ (a továbbiakban: MKMK) részére lebontásra. Az egyházi, nem állami fenntartású intézményeknél tanuló alsó tagozatos gyermekek részére 2013. évben 4.673 EFt kifizetés teljesült.

3.7. Gyermekétkeztetési támogatás

A Gyvt.-ben meghatározott normatív kedvezményeken felül a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmény vezetője további kedvezményt állapíthat meg annak a gyermeknek, akinek a családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150 %-át.

A támogatás megállapítása iránti kérelmet az intézmény vezetőjénél kell benyújtani, aki dönt a támogatás megállapításáról. A nem miskolci önkormányzat, valamint az egyházak, civil

szervezetek és magánszemélyek által fenntartott intézmények esetében a támogatás iránti kérelmekről az Egészségügyi és Szociális Osztály dönt.

A Közgyűlés által eredetileg jóváhagyott 18.000 E Ft-os előirányzatból 704 E Ft került kifizetésre az egyházi, nem állami fenntartású iskolákban tanulók étkeztetésére. A fennmaradó összeg Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzat működtetésében lévő MKMK részére előirányzatként lebontásra került, mely összeget a városban tanuló gyermek étkeztetésére fordították.

3.8. Fiatalok önálló életkezdési támogatása

A támogatás célja, hogy a felnőtté váló gyermek önálló élete indulásakor biztonságosabb anyagi háttérrel kezdhesse meg a továbbtanulást, pályakezdést, az otthonteremtést és családalapítást. A 34/2006. (IX.13.) önkormányzati rendelet alapján meghatározott feltételekkel a 2006. szeptember 15. napja után született gyermeket önálló életkezdési támogatás illeti meg. A támogatásra jogosult az a miskolci bejelentett lakóhellyel rendelkező gyermek, akinek a szülője – a gyermek megszületése előtt legalább egy évvel már – miskolci bejelentett lakóhellyel rendelkezett és akinek a nevére Start-számlát nyitottak. Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata a Start-számla összegét 20.000 Ft-tal kiegészíti.

A támogatás igénybevétele egyre népszerűbb, míg 2012. évben 76 gyermek, 2013. évben 123 gyermek részére került megállapításra ez a támogatás.

3.9. A gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

Miskolc városban minden nevelési, oktatási intézményben megoldott a gyermekek étkeztetése. A Közgyűlés által 2013. március 7. napján elfogadott III-32/4368/2013. számú határozat alapján az élelmezési nyersanyagnorma az alábbiak szerint került megállapításra:

Megnevezés	Reggeli	Tízórai	Ebéd	Uzsonna	Vacsora	Összesen
Bölcsőde		54	234	51		339
Óvoda		46	173	46		265
Általános Iskola		52	224	58		334
Középiskola			236			236
Középiskolai diákotthon	69		236	40	161	506

Az igénybe vehető kedvezmények a nevelési-oktatási intézmények esetében a törvény által biztosítottak.

Bölcsődék:

A gyermekek étkeztetését saját konyhával oldják meg, a gyermekek napi háromszori étkezésben részesülnek. 2013. évben étkeztetett gyermekek száma: 465 fő. 100 %-os normatív kedvezményben részesülők – tekintettel arra, hogy rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak - száma: 89 fő. 50 %-os étkezési térítési díj kedvezményre jogosultak – tartós beteg gyermek, 3 vagy több gyermekes család gyermeke, fogyatékos gyermek – száma: 62 fő.

Az óvodákra, általános iskolákra, középiskolákra vonatkozó adatok:

	rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők	3 vagy több gyermekes család gyermek	tartósan beteg gyermek
2013. évi létszám (adagszám)			
Óvodák	428.388	161.114	99.569
Gimnáziumok	17.839	37.396	15.431
Szakközépiskolák	25.792	17.870	8.287
Szakiskolák	4.444	1.273	15.540
Kollégiumok	97.611	20.567	14.066

év	Bölcsődei étkezés állami támogatása	Intézményekhez lebontásra került	Év végén elszámolva
2012.	3.944.000 Ft	3.944.000 Ft	3.400.000 Ft
2013.	6.426.000 Ft	6.426.000 Ft	5.814.000 Ft
	Kedvezményes óvodai, iskolai, kollégiumi étkeztetés állami támogatása	Intézményekhez lebontásra került	Év végén elszámolva
2012.	594.592.000 Ft	594.038.000 Ft	506.260.000 Ft
2013.	684.522.000 Ft	684.522.000 Ft	759.186.000 Ft

4. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások:

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

1. a gyermekjóléti szolgáltatás,
2. a gyermekek napközbeni ellátása,
3. a gyermekek átmeneti gondozása.

Az alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez. Az alapellátás hozzájárul a gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének feltárásához és a gyermek szocializációs hátrányának csökkentésével annak leküzdéséhez.

4.1. Gyermekjóléti szolgáltatás

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti központ olyan meghatározott feltételekkel rendelkező gyermekjóléti szolgálat, amely az általános szolgáltatásokon túl speciális szolgáltatásokat is nyújt (kapcsolattartási ügyelet, kórházi szociális munka, utcai és lakótelepi szociális munka, készenléti szolgálat).

A gyermekjóléti szolgálat/központ tevékenységi körében összegyűjti illetékességi területén a gyermekekkel kapcsolatos információkat, tájékoztatást nyújt a családokat érintő támogatási lehetőségekről, segíti a családokat, illetve gyermekeket érdekeik érvényesítésében, a család tagjaival együttműködve folyamatos családgondozói támogatást ad, hogy a gyermek otthoni környezetében kiegyensúlyozottan nevelkedhessen. Szükség esetén hatósági beavatkozást kezdeményez, amennyiben más lehetőség nincs a gyermek védelme érdekében. A védelembe vett gyermek esetében – kirendelt családgondozó útján – alapvetően a szociális munka eszközeivel segíti a gyermeket és a családot a veszélyeztető körülmények elhárításában. A családjából kiemelt gyermek visszahelyezését a családdal való kapcsolattartással, a változásra való motiválással, családgondozással segíti.

A szociális munka eszközeivel, szociális szolgáltatások biztosításával igyekszik elkerülhetővé tenni a hatósági beavatkozásokat. Megteremti annak lehetőségét, hogy a szükséges hatósági intézkedéseket körültekintő előkészítő munka, alternatív megoldások kipróbálása után hozzák meg az illetékesek.

A veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszer munkájának összehangolása révén koordinatív szerepet tölt be a gyermekvédelemben, a gyermekekkel kapcsolatba kerülő intézményhálózat között.

A Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény családsegítés és gyermekjóléti alapellátás tekintetében feladatát Miskolc város közigazgatási területén, valamint 2013-ban tizennégy - 2014. január 1-től tizenöt - kistérségi településen végzi, négy miskolci területi szolgáltatási központon, valamint a családok és gyermekek átmeneti otthonán és tizenöt kistérségi települési irodán keresztül.

2013. évben az intézmény működési területe a gyermekjóléti feladatellátás vonatkozásában:

- gyermekjóléti szolgálat/központ – Miskolc város közigazgatási területe, valamint társulás keretében: Bükkszentkereszt, Répáshuta, Kistokaj, Harsány, Sajóbáony, Szirmabesenyő, Sajóvámos, Sajósenye, Sajókeresztúr, Sajóecseg, valamint 2013 őszétől Mályi, Nyékládháza, Nagycséc és Muhi településeken.

A gyermekjóléti szolgálat által Miskolcon ellátott családok száma: **2.395**, ezen belül az ellátott gyermekek száma: **4.120 fő**, ebből:

alapellátás	2.988 fő
védelembe vétel	457 fő
családba fogadás	123 fő
ideiglenes hatályú elhelyezés	78 fő
átmeneti nevelésbe vétel	406 fő
tartós nevelésbe vétel	2 fő
utógondozás	9 fő
pártfogó felügyelet	57

A gyermekjóléti szolgáltatás vonatkozásában az intézmény Miskolcon négy Területi Szolgáltatási Központon és egy Területi Irodán keresztül biztosította a feladatellátást.

Családsegítés és **gyermekjóléti szolgáltatás/központ feladatait ellátó telephelyek**, szolgáltatás céljára nyitva álló helyiségek

- Arany János úti Területi Szolgáltatási Központ (családsegítés, gyermekjóléti központ) 3530 Miskolc, Arany J. u. 37. – székhely
- Kassai úti Területi Szolgáltatási Központ (családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás) 3526 Miskolc, Kassai u. 19.
- Fazola úti Területi Szolgáltatási Központ (gyermekjóléti szolgáltatás) 3534 Miskolc, Fazola H. u. 4.
- Perecesi Területi Iroda (családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás) 3518 Miskolc, Bollóalja u. 115.
- Avasi Területi Szolgáltatási Központ (családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás) 3529 Miskolc, Szentgyörgy u. 42-44.

A Területi Szolgáltatási Központok szakmai beszámolója, tapasztalatai

❖ **Arany János úti Területi Szolgáltatási Központ** (3530 Miskolc, Arany J. u. 37.)

Ellátási terület

Belváros a Károly utcáig, Petneházy utca és vonzaskörzete, Búza tér és környéke, Gizella utca és környéke, Békeszálló telep.

Személyi feltételek

Az intézménynél a 2013. évben változás történt, 5 főről - 6 főre nőtt a családgondozók száma – 37.673 fő lakos és 5958 fő gyermek részére biztosította a gyermekjóléti szolgáltatást a Területi Szolgáltatási Központ ellátási területén.

Tárgyi feltételek

Az előző években, így a 2013. évben is egy munkatársi szoba és egy vezetői szoba állt rendelkezésre a kollégák számára. A megnövekedett létszám miatt (14 fő) mindkét helyiség zsúfolttá vált, így a szociális asszisztensek pultos rendszerben az előtérben dolgoznak. A két iroda helyiségben 4 db számítógép biztosított a mindennapi munkavégzéshez, 1 db E-pontos gép, a kliensek számára, 1 db gépen a regisztrációs rögzítés és az iktatás - történik, az előtérben. Az intézmény biztosított egy laptopot is, amely nagymértékben megkönnyítette a vezető munkáját és segítette a kollégákat is, mert így a 4 számítógépgép valamelyikét folyamatosan használhatták munkavégzésre. A rendelkezésre álló eszközök megfelelően szolgálják a mindennapi munkavégzést. Az irodák bútorzata újszerű, az irattári szekrények állapota megfelelő.

A klienslétszám és a családgondozók számának megnövekedése, nagyobb odafigyelésű logisztikát igényel. A fogadók teljesen kihasználtak, az egyik csoportszobaként is funkcionál. A pénteki és szombati napokon a kapcsolattartási ügyeletet igénybe vevő családok a csoportszobában tartózkodnak, amelyet maximálisan kihasználnak.

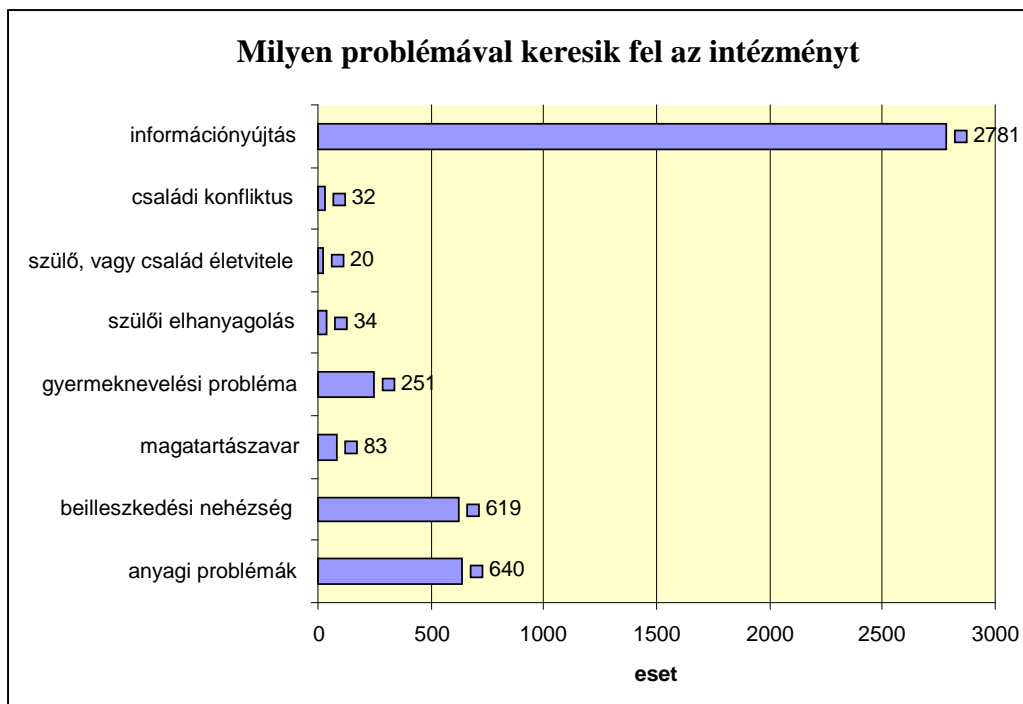
Munkaszervezés

A hat munkatárs előre meghatározott fogadó időben látta el a szolgáltatásokat. A munkatársak közösen szervezik a jelzőrendszeri találkozókat. Az Intézmény által biztosított tanácsadások, klubok, anonim alkoholista klubja, csoport programok ügyeletét - egyeztetés alapján közösen osztják be. 2013. évben is nagyon sok adomány került a központon keresztül a

rászorulókhöz: az Ökumenikus Segélyszervezet által biztosított élelmiszerek, Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata a nagy hidegre való tekintettel 5 köbméter fát biztosított családonként, a Magyar Vöröskereszt és Vicha József magánszemély szintén élelmiszer adományt ajánlott fel, amely az intézmény közreműködésével kerül a rászorulók között kiosztásra.

Szakmai munka

Az egyéni esetkezelés, az individuális szociális munka területén, a 2013. év folyamán 727 klienssel kerültek kapcsolatba a munkatársak. 6 családgondozóra vetítve (121 kliens/családgondozó) az esetszám nagyon magas többszöröse a jogszabályban előírtaknak. 2013. évben a forgalom szám 5835 fő. 727 klienssel kerültek kapcsolatba, ebből 265 kliens első alkalommal vette igénybe szolgáltatásokat. 5 esetben önként (gyermek) történt a kapcsolatfelvétel, szülővel közösen 59 esetben történt segítségnyújtás. 1079 esetben más intézmény, jelzőrendszer, szervezet, hatóság által kötelezett irányította a szakemberekhez a klienst. 1716 alkalommal családlátogatás keretében történt a klienssel a kapcsolatfelvétel és a kapcsolattartás. 86 felkérés érkezett környezettanulmány elkészítésére. Még mindig magas a „küldött” esetek száma, ebből a hatóság által (680) jelzett gyermekek aránya. A problémák rangsora természetesen előrevetíti a családgondozó által nyújtott segítség/szolgáltatás formáját is. A forgalmi naplóban, az első alkalommal rögzítendő - hozott - probléma definíció ugyanakkor nem tekinthető minden esetben „hitelesnek”. A jelzőlapok, a hatósági átiratok „kiskorú veszélyeztetettség” utalásai többszöri találkozás, a problémafeltárás után tisztázhatóak csak, hogy mit is jelentenek.

Az anyagi problémák szerepelnek az első helyen, majd második helyen gyermekintézményben beilleszkedési nehézség, magatartás, teljesítményszavar (pl.: mindenféle iskolával kapcsolatos jelzések, az összes rendőrségtől kapott átirat) szerepel, a harmadik helyen, a gyermeknevelési, szülői elhanyagolás, szülő vagy család életvitele, családi konfliktus következik a „rangsorban”. Információnyújtás, a továbbirányítás az egyetlen, melyet az anyagi problémák, valamint az ügyintézéshez nyújtott segítség befejeztével a családgondozó tehet.

A tanácsadás (746) a családgondozók felkészültségét, kompetenciáját tükrözi. Védelembé vételi tárgyalásra való idézés 27 alkalommal érkezett. Általános és középiskolától magántanulói kérelem – 18 felkérés érkezett.

Az esetmegbeszélés jelzőrendszerrel (533) jelenti a családgondozó kompetencianövelő együttműködését más szakemberekkel, tartalmazza ez a szám azokat az eseteket is, amikor a családgondozót (mint szakembert, szakértőt) keresik meg a kliensek ügyében más szakmák képviselői.

A Gyermejkölési Szolgálat munkatársainak még mindig igen magas számban érkeznek a hatóságtól a gyermekek veszélyeztetettségére való hivatkozással javaslatételi megkeresések. E felkérések alapjául szolgáló események hónapokkal, fél évvel korábbi történések alapján kerülnek a gyermejkölési szolgálathoz, mely eleve megkérdőjelezi a családgondozó lehetséges beavatkozási (prevencióról ezekben az esetekben már nem igen beszélünk) körét.

Elhelyezési tárgyalás

A 2013. évben ideiglenes hatályú elhelyezési tárgyalás 1 alkalommal volt, két gyermeket érintett. Átmeneti nevelés felülvizsgálata 4 alkalommal volt, négy gyermeket érintett. A gyermekeket ideiglenes hatállyal helyezték el a területi gyermekvédelmi szakszolgálatban és nevelőszülőnél. Átmeneti nevelés felülvizsgálatánál a döntés, nevelőszülőnél maradtak a gyermekek.

Pártfogói felügyelet

A pártfogói felügyeletről szóló értesítés előtt értesülnek a szakemberek arról, hogy a gyermek pártfogói felügyeletet fog kapni, szükség esetén együtt mennek családot látogatni. A pártfogók által küldött és kért felkérésekben, ha volt előzmény időben küldik a családgondozók az iratanyagot. Védelembé vétel és pártfogói felügyelet alatt két gyermek áll. A pártfogóval a családgondozók rendszeresen konzultálnak, probléma esetén esetmegbeszélést tartanak.

A jelzőrendszer tagjaival való együttműködés

Az Arany János úti Területi Szolgáltatási Központ családgondozóinak a jelzőrendszerrel való együttműködésének tapasztalatai Szolgáltatási központon belül a következő:

A területükhöz tartozó általános iskolák, középiskolák, gimnáziumok ifjúságvédelmi felelőseivel a 2012/2013. tanév második félév folyamán több alkalommal vették fel a kapcsolatot. A jelzőrendszeri találkozók az ifjúságvédelmi felelősökkel egyeztetve 4 alkalommal jöttek létre.

A 2013/2014. tanév első felében a jogszabályi változások hatással voltak a jelzőrendszeri találkozók megszervezésére. Az ifjúságvédelmi felelősök státuszát visszavonták, így kontaktszemély nem minden **iskolában** volt - van, akivel probléma esetén kapcsolatfelvételt kezdeményezhetne a központ. A jelzőrendszeri találkozók nagyon nehezen jöttek létre. Meghívásra kerültek az iskola igazgatói is, de azok egyike sem jelent meg a megbeszéléseken. Attól eltekintve a családgondozók napi kapcsolatban voltak az iskolák pedagógusaival, tanáraival, igazgatóival, probléma esetén konzultáltak.

Minden egyes jelzésnél a családgondozók kapcsolatfelvételt követően visszajelzéssel éltek a pedagógusok felé. Esetmegbeszéléseket kezdeményeztek, esetkonferenciákat szerveztek, amelyen hatékonyan dolgoztak együtt.

A magántanulóvá válás azonban most is, továbbra is problémát jelent. Volt rá példa, hogy a családgondozó nem minden esetben javasolta a magántanulói státuszt, ennek ellenére a gyermeket mégis ebbe a státuszba helyezték, amellet, hogy sok esetben nem a gyermek

érdekét szolgálja, ha az iskolatársaitól, korcsoportjától „eltávolítják” (mondván túlkoros, magatartás zavaros... stb.) de maga a probléma gyökere kivizsgálva nem volt. Összességében elmondható, attól eltekintve, hogy az ifjúságvédelmi felelősi poszt megszűnt a közös munka nem állt meg, együttműködés megfelelő volt.

Védőnőkkel, házi orvosokkal végzett szakmai munkát a 2013. évben, is mint az előző években megfelelő együttműködés jellemzi. Probléma esetén elsősorban a védőnők jeleznek, gyakran először telefonon vagy személyesen konzultálnak a családgondozókkal, utána közösen családot látogatnak. A megszervezett jelzőrendszeri találkozón megjelentek. A házi orvosoktól ritkán érkezik jelzés, azonban a GYSZ-4 adatlapok töltésénél együttműködőek. Jellemző, hogy az adatlap töltésénél a családgondozó személyesen keresi fel az illetékes házi orvost és személyes konzultációra is van lehetőség. Egészségügyi intézményekből, kórházakból nem vagy csak ritkán érkezik jelzés. Ezekben az esetekben általában a kórházak szociális munkásai jeleznek. A gyermekjóléti központ kórházi szociális munkásával is szoros a kapcsolat, ha adott területen élő gyermek kerül be a kórházba írásban jelez, konzultál a családgondozóval.

B.-A.-Z. Megyei Gyermekvédelmi Központ nevelőszülői tanácsadói és a családgondozók kapcsolata jó, közösen látogatták a családokat, a gyermekek elhelyezési helyén lévő családgondozókkal a kapcsolatot tartották. Nevelőszülői Hálózattal nagyon jó az együttműködés, rendszeres családlátogatásokat tesznek a vérszerinti szülő családgondozójával, illetve közösen a nevelőszülőnél elhelyezett gyerekeket látogatták a 2013. évben.

Rendőrkapitánysággal történő szakmai munka összehangolt és mindennapos. Továbbra is törekszenek a családgondozók arra, hogy a rendőrség ne csak telefonon, hanem írásban is jelezzon.

Pártfogói felügyelőkkal a kapcsolat szintén jó volt az elmúlt évben. A családgondozókkal több esetben konzultáltak, közösen családot látogattak. A csoportban több gyermek is van, aki pártfogói felügyelete mellett védelembe van véve, így ezekben az esetekben még szorosabb az együttműködés.

A **Gyermekek Átmeneti Otthonával** az együttműködés zökkenőmentes. Közösen családot látogattak, probléma esetén konzultáltak a családgondozókkal.

A **Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal Járási Gyámhivatalának** ügyintézőivel a munka napi szinten megkívánja a szoros együttműködést. Közös munka alkalmával az ügyintézők hatékonyan tudnak együtt dolgozni a családgondozókkal.

Az Arany János úti Területi Szolgáltatási Központ családgondozói és a jelzőrendszer tagjai között kisebb fennakadásokkal, de problémamentes, összehangolt szakmai munkával zárták 2013. évet.

❖ **Kassai úti Területi Szolgáltatási Központ** (3526 Miskolc, Kassai u. 17.)

Ellátási terület

Zsarnai telep, Repülőtér, Szondy György telep, Csorbatelep, Selyemréti lakótelep, Szentpéteri kapu, Bábonyibérc, Vologda és Jókai lakótelep, Martin-kertváros, Miskolc-Szirma

Személyi feltételek

1 fő csoportvezető (egyben családsegítő szolgálat vezetője, illetve a kapcsolattartási ügyeletet biztosító team tagja), 6 fő családgondozó (ebből 1 fő alaptervekenyisége mellett a kapcsolattartási ügyeletet és a készenléti szolgáltatást is biztosítja), 2 fő szociális asszisztens, 2 fő fejlesztőpedagógus.

Tárgyi feltételek

A tárgyi feltételek továbbra is változatlanok: a fenti helyiségeket együttesen használja a Területi Szolgáltatási Központ két szolgáltatási egységében dolgozó 14 kolléga.

A családgondozók számára összesen 2 interjúszoba és egy közösségi helyiség áll rendelkezésre, amely megosztásra kerül a családsegítő családgondozókkal, a tanácsadókkal, illetve más szolgáltatásokkal (jogász, pszichológus, fejlesztőpedagógus, korrepetálások stb.).

A munkatársi szobákban a családsegítőben és gyermekjólétben dolgozó családgondozók, illetve szociális asszisztensek közösen végzik munkájukat. A gyermekjóléti szolgálat feladatait ellátó munkatársak száma év közben 8 főről 6 főre csökkent, amelynek eredményeként a szakemberek leterheltsége növekedett, a terület ellátása feszített keretek között zajlik. A 2012-ben a szociális asszisztens munkatárs helyére 2013-ban intézményen belüli átszervezéssel érkezett a csoportba új szociális asszisztens.

Összesen 7 számítógéppel rendelkezik a központ, amelyből 4 számítógép elavult, gyorsabb működésre nem képesek.

A kötelező nyilvántartások vezetésére, a napi jelentések elvégzésére 3 számítógép alkalmas, így a 14 munkatárs nehezen fér hozzá a számítógépek használatához a napi dokumentáció hatékony elvégzése érdekében. Két vezetékes és egy mobiltelefon szolgálja a megfelelő kommunikációt a kliensekkel, a társintézményekkel, illetve az intézményen belül.

Munkamegosztás alakulása

A gyermekjóléti csoport ellátási területén, döntően egyéni esetkezeléssel dolgozik. Az esetek eloszlása a családgondozók között a családok számát tekintve egyenlő, a gondozásban lévő gyermekek száma szerint viszont egyenlőtlen. Ennek kezelését a családgondozók közötti új területfelosztás jelentheti.

Az elmúlt évben az egyéni esetkezelésben érintett kiskorúak száma 724 fő volt, de az őket érintő kezelt problémák száma magasan meghaladta ezt a számot. A családgondozók 631 alkalommal kerültek szembe anyagi, megélhetési, lakhatási problémával az elmúlt évben. 318 esetben kezelték gyermeknevelési problémát, 178 magatartászavarral érintett gyermeknek segítettek az eltelt időszakban. 228 alkalommal léptek fel a gyermek érdekében a szülők vagy a család életviteléből fakadó veszélyeztetettség miatt. 2013. évben összesen 2034 problémát kezelték a családgondozók a területen.

Esetszám az elmúlt évben stagnált, de a családgondozók létszámának csökkenésével a terhelés megnőtt a gyermekjóléti ellátást nyújtó tevékenység tekintetében.

Szakmai tapasztalatok

Az elmúlt évben a korábbi évekhez hasonlóan az iskolai hiányzások miatt érkezett a legtöbb jelzés a szolgálathoz. Ez döntően azokat a külterületi részeket érinti, ahol a családok mélyen a létminimum alatt élnek, ahol az életkörülmények nehezedtek és a mindennapok a fizikai szükségletek kielégítéséről szólnak. Ezekben a családokban nehéz a családgondozók feladata, a gyermekek iskolai hiányzásainak megszüntetésére fordított erőfeszítések nem hatékonyak, hiszen a gondozás elsősorban az életfeltételek javítására koncentrálnak. Kizárólag az életfeltételek elfogadott szintjének elérését követően lehetséges a család együttműködésének elérése, a gyermek tanuláshoz való jogának, társadalomba való beilleszkedésének előmozdítása.

Több megkeresés érkezett a csoporthoz a gyermekek elhanyagolása, egészségügyi ellátások mellőzése okán is, amely szintén összefüggésbe hozható a területünkön élő mélyszegénységben élő családokkal. A higiéniai körülmények ezeknél a családoknál nagyon rosszak, a helyzetek intenzív egyéni esetkezelést igényelnek. Családgondozók a gyermek családban történő maradása érdekében megfeszítetten dolgoznak, a súlyosan veszélyeztető körülmények változatlansága esetén segítenek a gyermekek átmeneti gondozásának igénybe

vételénél, illetve a helyzet kezelhetetlensége esetén javasolják a gyermek(ek) családból történő kiemelését.

A rendőrségtől érkezett jelzések vegyesen érintik az ellátási terület szegregált és központi területeit. A jelzések általában a 14 év feletti fiatalokat érintik, ahol nem kizárólag szabálysértésben érintettek a kiskorúak, hanem bűncselekmény elkövetésében is.

Az elmúlt évben fizikai bántalmazásról minimális számú jelzés érkezett, szexuális bántalmazásról nincs tudomása a szolgálatnak. Lelki bántalmazásról érkezett jelzés a szolgálathoz, ami szintén összefüggésbe hozható a mélyszegénységgel, a nélkülözéssel és a kilátástalansággal. Az érintett szülők gyermeknevelése ösztönös, nincs tudatosság részükről és a viselkedésüket is az aktuális élethelyzet alakítja, amelyben a gyermek gyakran elszenvedője a türelmetlenségnek, a kapcsolati problémáknak és a krízishelyzeteknek.

A védelembe vétel (főbb) okai 2013-ban a következők voltak: nagyszámú (50 óra feletti) iskolai igazolatlan hiányzás, lakhatási problémák, anyagi problémák, szülői (egészségügyi) elhanyagolás (védőoltások elmaradása, nem megfelelő gondozás, testi higiénia elhanyagolása, oktatási intézményektől való elzárás), veszélyeztető körülmények, szülők negatív életvitele.

A gyermekvédelmi szakellátásba kerülés okai: szülő negatív életvitele (szándékos egészségkárosító magatartás, pl. alkoholizálás, prostitúció stb.), anyagi probléma, lakhatási probléma, gyermeknevelési probléma, szülői elhanyagolás, bántalmazás, szülő pszichés problémája, bűncselekmények, szabálysértések elkövetése, gyermek felügyelet nélkül hagyása, veszélyes lakókörnyezet, fiatalos anya (szülői felelősség hiánya), szülő halála.

A jelzőrendszer tagjaival való együttműködés

A jelzőrendszeri megkeresések többsége 2013-ban elsősorban a gyámhatóságtól (412 esetben) és a közoktatási intézményektől (340 esetben) érkezett. Ehhez képest minimális volt a védőnői jelzések száma (21 eset), háziorvosi jelzés nem érkezett. Az egészségügyi jelzőrendszer tagjai még mindig előnyben részesítik a szóbeli jelzéseket az írásbeli jelzésekkel szemben, ez valószínűleg annak is köszönhető, hogy a védőnői szolgálat 2013. január 1. naptól egy intézményen belül működik a gyermekjóléti szolgálattal, a kollegális viszony pedig nem feltételezi a kötelező írásbeliséget. Ennek megváltoztatása azért szükséges, mert az egészségügyi szektortól érkező írásbeli jelzések fontos alapját képezik a megelőzésnek és egyértelműbben megakadályozhatják a súlyos elhanyagolásból fakadó veszélyeztetettséget, mint a szóbeli és telefonos jelzések.

Folyamatosan felhívják minden érintett szakember figyelmét a jelzések időben és írásban, valamint az erre rendszeresített formanyomtatványon való megtételének fontosságára, amely adott esetben elősegítheti a jelzett probléma gyorsabb és hatékonyabb megoldását, és/vagy a problémák elmélyülésének megakadályozását.

A tavalyi év során 8 alkalommal kaptak állampolgári bejelentést fennálló veszélyhelyzetről. A pártfogó felügyelőktől 14 esetben érkezett megkeresés. Az ügyészség, bíróság (26 eset) és a rendőrség (49 eset) részéről több mint duplájára emelkedett a jelzések száma, ami nagy eredmény a jelzőrendszeri együttműködésben. Fontos, hogy időben értesüljenek a kiskorúak sérelmére és az általuk elkövetett szabálysértésekről és bűncselekményekről, mert a beavatkozás és a segítségnyújtás minél korábbi lehetősége segíti a fiatalokkal való közös munkát és hatékonyabbá teszi a gondozást ezekben a családokban.

A jelzőrendszeri együttműködés változó hatékonyságú, sajnos még mindig befolyásolja a személyes kapcsolat minősége a jelzőrendszeri tagok és a családgondozók között. Fontos feladat az elkövetkezőkben ezen túllépni, hiszen a gyermekek mindenek felett álló érdeke elsődleges a személyes problémákkal terhelt szakmaközi kapcsolatokkal szemben.

❖ **Fazola úti Területi Szolgáltatási Központ** (Miskolc, Fazola H. u. 4.)

Ellátási terület

Diósgyőr-Vasgyár, Bulgárföldi lakótelep, Komlóstető, Kilián városrész, Lyukóvölgy, Berekalja, Majláth, Lillafüred, Ómassa – Jávorkút, Bükk-szentlászló.

A Fazola TSZK ellátási körzet lakossági létszáma 43.140 fő, ebből a 18 év feletti felnőtt lakosok száma 35. 790 fő, amíg 18 év alatti gyermekek száma 7. 350 fő. Miskolc város lakosságára a lakosságszám csökkenése jellemző, a TSZK ellátási területén viszont némi emelkedés figyelhető meg, főleg a felnőtt és nyugdíjas korosztálynál.

Személyi feltételek

A Fazola úti TSZK-ban 2013-ban összesen a két szolgáltatásban 18 családgondozó és két asszisztens kolléga kezdte meg a munkáját. A létszámban azonban 2013 márciusában változás történt, mivel megalakult a Perecesi Területi Iroda, ahová átkerült egy vezető családgondozó, egy asszisztens és három családgondozó. Továbbá egy munkatárs átkerült a családsegítésbe, illetve onnan egy másik családgondozó a gyermekjóléti alapellátásba. Az Adósságkezelő Irodából szintén érkezett egy dolgozó, aki a Gyermekjóléti Szolgálatnál kezdte meg munkáját. A Perecesi Iroda kialakulásával végül a Fazola TSZK gyermekjóléti létszáma 6 munkatársra csökkent.

Tárgyi feltételek

Rendelkezésre álló helyiségek: 2 fogadószoba, váróhelyiség, 2 dolgozói szoba, 1 csoportszoba, 1 konyha, 1 mosdó, 1 kliensmosdó továbbá a Lyukóban lévő Közösségi házban folyamatos ügyeleti idő biztosítására volt lehetőségük.

Technikai ellátottság: az iroda 1 db ISDN vezetékes vonallal van ellátva, amihez 3 db telefonszám tartozik, ezen kívül rendelkezésre áll még 1 db fax, 2 db telefon, valamint 2 db mobiltelefon (csoport-és vezetői mobiltelefon). Nagy értékű tárgyi eszközök: 6 db számítógép, 2 db fénymásoló

Évek óta leginkább megoldhatatlannak látszó probléma a kis alapterületű, zsúfolt telephelyen végzett munka.

Munkamegosztás alakulása

Átlagos éves forgalomszám: 6.015 fő volt, amíg az esetek számát nézve 2013-ban szakemberenként közel 180 esettel dolgoztak.

Szakmai tapasztalatok

A legtöbb esetben alapellátás keretein belül folyik a gondozás. A védelemben vettek száma mellett jelentős az átmeneti gondozottak száma is. Egy családgondozóra átlagosan 19 védelemben vett gyermek jut. A lyukói területen lényegesen több a védelemben vett gyermekek száma, mint a város más területén. Ennek a lakókörnyezetből adódó okai ismertek. Alapellátásban részesülők száma 2013-ban 885 fő volt, akikkel a leggyakoribb problémák a következők voltak: iskolai hiányzás, magatartási gondok, nem megfelelő higiéné, szülői elhanyagolás, szabálysértések, bűncselekmények elkövetése.

Gyermekek veszélyeztetettségének okai a családdal való kapcsolatfelvételt követően: szülői elhanyagolás (főként a kisebb gyermekeknél), következtelen nevelési módszerek alkalmazása, kortárs csoport negatív hatása, szociális körülmények (csak szociális transzferjövendelmekből élnek), lakhatási feltételeik veszélyeztetik a gyermeket (romos, vizes, elhanyagolt lakások Lyukóban bódék, viskók, folyamatos lakóhelyváltás), család negatív mintái, szocializáció

hiánya, kamaszok normakövetési, nevelési problémák, a szülők gyakran feladják az ezzel járó feladatokat, bizonytalan szülői szerepek, és ezeknek való megfelelés hiánya, kamaszoknál erőteljesebben jelenik meg a kortárs csoportnak való megfelelés, szülők fogyatékosága és alacsony iskolai végzettsége, családon belüli erőszak.

Az alapellátás keretein belüli családgondozás csak azoknál a családoknál eredményes, ahol a szülő maga is fontosnak tartja, hogy a gyermekével kapcsolatos veszélyeztetés megszűnjön, illetve képes abba erőt, energiát fektetni, hogy megfeleljen annak a társadalmi elvárásnak miszerint a gyermek érték, nevelését gondozását első sorban a családnak kell biztosítani.

Az elmúlt évben a védelembe vettek száma 116 fő volt. A védelembe vett gyermekeknél a védelembe vétel okai között szerepelnek: 0-10 éves gyermekeknél többségében a szülők elhanyagoló, súlyos elhanyagoló magatartása, iskolai hiányzások, családon belüli bántalmazás. 14-15 éves fiatalok kisebb bűncselekményeket követtek el, a bűnelkövetés okai között meghatározó szerepet játszik a szocializációs minta, valamint a vagyonszerzés (mobiltelefonok, márkás ruhák eltulajdonítása), kortárs csoportok szerepének erősödése.

Tapasztalatok a védelembe vett gyermekek családjával kapcsolatosan

Voltak családok, akik semmilyen megállapodást nem tartottak be, formálisan sem tettek eleget kapcsolattartási kötelezettségüknek. Vannak családok, ahol a kapcsolattartásnak eleget tesznek, de a megállapodásban vállaltak egyéb elemeit nem tartják be a szülők, és a gyermekük elhanyagolása, veszélyeztetettsége súlyosabb lett az eltelt időszak alatt. Továbbá olyan családok is, ahol a szülők együttműködése tényleges, de a 16-17 éves gyermekeiket nem tudják kellően irányítani, a szóban forgó fiatalok részéről együttműködésre, a fennálló problémák megoldására tett tényleges törekvésre semmilyen jelet nem tapasztaltak.

Ellátási körzetben elég magas (65 gyermek) az átmeneti nevelésben lévők száma. Az ideiglenes hatályú elhelyezések okai között többségében a szülők életmódja, a gyermek súlyos elhanyagolása, valamint a családon belüli agresszió, bántalmazás szerepelt a kiemelés okaként.

A családjukból kiemelt gyermekek szüleivel folytatott családgondozás során a fizikai feltételek megteremtése mellett különösen az érzelmi kötődés fenntartása, megerősítése (egyes esetekben kialakítása) a közvetlen cél. Ezzel válhatnak a szülők motiválttá arra, hogy alkalmas élet- és lakóköörülményeket teremtsenek a gyermek családjába történő visszahelyezéséhez. A családból való kiemelésről a vérszerinti családba való visszahelyezésig tartó folyamat fontos szakasza az időszakos kapcsolattartásoknak.

Családjából kiemelt gyermekek szüleinek gondozásával kapcsolatos tapasztalatok

Ezek a szülők életkörülményeiken változtatni nem tudnak, nehezen motiválhatóak. A gyermekek családba történő visszagondozása elenyésző. Azokat a feltételeket nem tudják megteremteni, még segítséggel se, amelyek eredményeként gyermekét, vagy gyermekeit családjába visszahelyezhetik. Még a gyermek látogatása is olyan nehézséget jelent sokuk számára, amelyet anyagi lehetőségeik, illetve hozzáállásuk nem tesz lehetővé.

Azokkal a szülőkkel, akik megfelelően motiválhatóak, folyamatosan kapcsolatot tartanak és a gondozási- nevelési terv szerint folyamatosan egyeztetik a visszakérés feltételeit, és segítséget nyújtanak a feltételek teljesítésében.

Különösen ott eredménytelen a visszagondozás- és ez többségében a súlyos elhanyagolásban érintett gyermekek esetében igaz-, ahol a szülői ház körülményeihez képest lényegesen jobb körülmények közé kerül a gyermek, és bekerülést követően jól érzi magát.

Több esetben rendkívül nehéz tartani a kapcsolatot a szülőkkel, mivel folyamatosan változtatják lakhelyüket, és ezt nem jelzik a családgondozónak.

Gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti otthonának biztosításával kapcsolatos tapasztalatok

A gyermekek napközbeni ellátása több módon biztosítható a TSZK területén. Bölcsődei, óvodai ellátásra van lehetőség. Az óvodai ellátás jellemzője, hogy az óvodáztatási támogatás bevezetése óta több család viszi még tankötelezett kor elérése előtt a gyermekeit, s íratja be az óvodába. Ez egy nagyon pozitív tendencia, hiszen tudjuk, hogy mennyire fontos a hátrányos helyzetű gyermekek korai fejlesztése.

Gyakran előfordul, hogy a szülők az óvodáztatási támogatás összegének kifizetését követően, már nem viszik gyermekeiket rendszeresen óvodába. A számukra fenntartott férőhelyekre nem tudnak más gyermeket fölvenni, ami problémát jelent az óvoda számára.

Az intézmény körzetében sem családi napközi, sem házi gyermekfelügyelet nem működik. A városban működő családi napközi térítési díját a klienskör nem tudja megfizetni.

A gyermekek napközbeni ellátásával kapcsolatos jellemző tendenciák az ellátási körzetben:

Az ellátási körzet egy részében (Lyukó, Vasgyár, számozott utcák) gondozott családok élet- és lakókörülményei a szülők legjobb szándéka mellett sem teremt optimális feltételeket gyermekneveléshez. A szülők életvitele, értékrendje, gyakran elhanyagoló, nem ritkán súlyosan veszélyeztető magatartása miatt az szolgálná a gyermekek érdekeit, hogy minél nagyobb számban részesülhessenek napközbeni ellátásban.

Ennek ellenére az a tapasztalat, hogy a klienskör többsége tankötelezettségi kor előtt alig veszi igénybe az ilyen jellegű szolgáltatásokat. A jelenség hátterében az alábbi okokat tapasztalták az elmúlt év során: nincs elegendő óvodai, bölcsődei férőhely, sajátos nevelési igényű gyermekek számára különösen nehéz férőhelyet biztosítani kisdedkorban, a szülőknek nem áll szándékukban a gyermekek napközbeni ellátását biztosító szolgáltatás igénybevétele, mert gyakran négy-öt gyermeket nevelő szülők számára újabb megterhelés a nehéz közlekedési viszonyok mellett a gyermek elvitele, hazahozatala, a családi jogállás rendezetlensége miatt nem jutnak hozzá a térítési kedvezményekhez, a gyermekek gyakori megbetegedései miatt úgysem lenne rendszeres az ellátás igénybevétele. Nagyon sok esetben a szülői nemtörődömség, hanyagság az ok.

Tapasztalatok azt mutatják, hogy családok átmeneti otthonára jóval nagyobb az igény, mint az ellátórendszer kapacitása.

Ezzel szemben a gyermekek átmeneti otthona általában rendelkezik szabad kapacitással. A bent töltött időre mindkét átmeneti otthonra jellemző, hogy a családok, gyermekek mindaddig bent maradnak, amíg csak lehet. Ennek részben anyagi okai vannak, részben a szülő számára átmeneti megkönnyebbülést jelent, hogy nem kell a gyermek ellátásáról gondoskodni, illetve elviselni a kamaszkorral járó feszültségeket.

A gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetők- az intézmény által ismert számának, bűnelkövetés okainak bemutatása

Az ellátási területen, 32 gyermekkorú és fiatalkorú által elkövetett szabálysértésről és 24 gyermek- és fiatalkorú ellen indult büntető eljárásról érkezett értesítés.

Az esetek okai közül a legtipikusabbak az alábbiak: családi szocializációs minta, szociális krízis, a szabadidő eltöltésére összeverődő kortárs csoportok negatív hatásai, szegénység, szülői felügyelet hiánya, társas befolyásolás.

A jelzőrendszer tagjaival való együttműködés

Védőnői szolgálat: A védőnők a gyermek fejlődésének nagyon korai szakaszában fel tudják ismerni, ha a családban valamilyen veszélyeztető tényező lép fel. Különösen szoros a kapcsolat a Lyukóvölgy területéhez tartozó védőnőkkel. A családgondozókkal sok esetben közösen látogatják meg a családokat.

Háziorvos- és házi gyermekorvos: Az elmúlt évben csak telefonon kaptak a családgondozók néhány jelzést házi orvostól. A szolgálat részéről megvalósult kapcsolattartások is elsősorban az igazolatlan hiányzások ügyében történnek, ezek is telefonon keresztül. Ettől sokkal szorosabb együttműködésre lenne szükség, de ez többnyire a leterheltségek miatt nem valósult meg.

Oktatási- nevelési intézmények: Az óvodák, iskolák gyermek és ifjúságvédelmi felelőseivel – ahol még megmaradt ez a státusz - jó a kapcsolat. Azoknál az intézményeknél, ahol óvodai-iskolai szociális munka is folyik, az együttműködés még szorosabb. Egy-egy gyermek ügyében a probléma megoldásáig szinte napi kapcsolatban állnak a szolgálat munkatársai és az intézmény dolgozói. Vannak olyan intézmények, akikkel vannak nézeteltérések, mert az iskola olyan dologban kér segítséget tőlünk, ami az ő kompetenciájukhoz tartozik (pl. iskolai magatartási problémák kezelése, belső motiváció kialakítása a tanulásra).

Bölcsődéktől nem jellemző a jelzések száma, 2013-ban csupán egy esetben kapott a TSZK jelzést. Kevés jelzés oka lehet, hogy az a klienskör nem jelenik meg a bölcsődékben, akikkel kapcsolatuk van. Az óvodáktól beíratás elmulasztásáról, hiányzásról, elhanyagolásról, betegségekről értesül írásban az intézmény. A középiskolák ifjúságvédelmi felelőseitől szinte csak igazolatlan hiányzásokról jönnek jelzések. Egy két esetben fordult elő, hogy a szülők életviteli problémái miatt vették fel a családgondozóval a kapcsolatot.

A **rendőrséggel**, különösen a Vasgyári Rendőrőrsrel szintén jó munkakapcsolatban állnak. Bizonyos esetekben a család megkeresésében nyújtottak segítséget.

Rendészettel való kapcsolattartás nagyon jól működik, sok esetben tudják a munkatársak a segítségüket kérni. Az általuk nyújtott szolgáltatásokról tájékoztatást az elmúlt évben is tartottak, ami a hatékony együttműködés miatt nagyon fontos.

Jelzőrendszeri találkozók: A jelzőrendszer tagjaival való kapcsolattartás egyik formája a jelzőrendszeri találkozó, amelynek helyszíne a Fazola úti TSZK. Az elmúlt évben igyekezett a szolgálat a jelzőrendszer tagjai által felvetett problémákat megoldani.

2013-14. tanévtől a tanulóknak 16 óráig az iskolában kell tartózkodniuk. Tanév elején több iskolát kerestek fel, ezzel és az ifjúságvédelmi felelősök rendszerének átalakulásával kapcsolatosan. Folyamatos az egyeztetés, hogy hogyan tudnák egymás munkáját segíteni.

A legtöbb esetben még mindig az igazolatlan hiányzással kapcsolatosan érkeznek jelzések.

❖ **Perecesi Területi Szolgáltatási Központ - kihelyezett iroda** (3518 Miskolc-Pereces, Bollóalja 115. szám)

Ellátási terület: Pereces /lakosok száma: 3899 fő, gyerekszám: 796 fő, Lyukóvölgy Perecessel kapcsolódó oldala, a város északi területe a Dorottya u.-tól a Maros u.-ig.

Személyi feltételek

1 fő vezető családgondozó, 3 fő családgondozó és egy fő asszisztens.

Tárgyi feltételek

Két egybenyíló nagy belmagasságú és alapterületi munkatársi irodához két fogadó helyiség is tartozik. Konyhával, fürdőszobával is rendelkeznek. Az emeleti szinten az adományokat raktározzák, osztják szét. Egy helyiséget csoportfoglalkozások megtartására használnak. Három számítógéppel, egy lappal és két nyomtatóval rendelkeznek a munkatársak. Egy gépen történik az intézmény által használt regiszter és az iktatás. Továbbá 1 db ISDN vezetékes vonallal, 1 db telefonnal, 1 db mobiltelefonnal rendelkeznek. Az iroda bútorzata megfelelő és újszerű állapotban van. Minden kollégának külön íróasztala és széke van. Az akták tárolásához rendelkeznek megfelelő zárható szekrényekkel.

Munkamegosztás

Egy családgondozóra jutó **átlagos esetszám 127, átlagos forgalomszám 870.**

Szakmai tapasztalatok

A legtöbb kliens a 14-17 éves korosztályból kerül ki. Ebben az életkorban gyengül a szülői felügyelet hatása, a gyerekek önállósodási törekvése és a negatív hatású kortárs csoportok felerősítik a normaszegő magatartást. A legtöbb esetben az alapellátás keretein belül családgondozás elegendő a probléma megoldásához. A védelembe vettek száma 2013. évben nem jelentős az alapellátottak számához viszonyítva. A szakellátásban lévők száma 35 fő.

A gyermekjóléti szolgáltatás keretében – összehangolva a gyerekeket ellátó egészségügyi és nevelési- oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési szolgáltatási és gondozási feladatokat végeznek. Tevékenységi körében folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét, valamint feladatai közé tartozik a gyerekek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése.

A családgondozás tervezett módon, határidő megállapításával történik. A családgondozó a gondozás megkezdéskor rögzíti a gyermek és szülője személyi adatait, továbbá helyzetértékelést készít. A családgondozó a gyermek és a szülő közreműködésével szükség szerint értékeli a gondozás eredményességét.

A családgondozónak az alapellátás során kísérletet kell tennie arra, hogy megnyerje a gyermek bizalmát, illetve szülője együttműködését, kivéve, ha elháríthatatlan akadály, sürgős szükség áll fenn.

Az alapellátásban történő családgondozás esetén a családgondozó szükség szerint, havonta 1-4 alkalommal keresi fel a családot, illetve tart vele kapcsolatot. A veszélyeztetettség megszűntetése érdekében kapcsolatot tart az oktatási intézménnyel, a védőnővel, szükség esetén továbbírányít a szükséges helyre (pszichológus, jogász, adósságkezelő iroda). Tájékoztatást ad az igénybe vehető szociális ellátásokról, ügyintézésben, kérvények kitöltésében, kérelmek megfogalmazásában nyújt segítséget. Sok családnál alakul ki családi-kapcsolati konfliktus, amelyeknek szemtanúi, illetve résztvevői lehetnek a családban élő gyermekek. Ilyenkor elsősorban a szülők között folynak viták, de gyakran a gyermekek válnak másodlagos áldozatokká. A családi viszályoknak gyakran kiváltó oka az alkoholos befolyásoltság, amelynek gyakori következménye az agresszív viselkedés.

A családlátogatások során a szülőket gyermeknevelési, életmód –és életvezetési tanácsokkal látják el a családgondozók, abból a célból, hogy olyan körülményeket tudjanak kialakítani a családban, amely a gyermek testi, lelki, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését lehetővé teszi. Felhívják a figyelmüket arra, hogy a gyermek azokat a szokásokat, magatartásformákat, értékeket viszi tovább majdani családjába, amit szüleitől átvesz. Ha a gyermek nem kap megfelelő mintát, nem lesz képes tekintettel lenni környezetére, könnyen sodródhat a disszocialitás felé. Ezért nagyon fontos a szülők által a pozitív családmodell kiépítése, mivel a család érték közvetítő rendszerként fogható fel. A család épsége, az otthon érzelmi biztonsága adhat jó alapot az identifikációs folyamatok számára.

Az alapellátás megszűnésének oka lehet a családgondozás eredményessége, a 18. életév betöltése, valamint más településre történő költözés. A megszűnés nem minden esetben tekinthető véglegesnek, vannak családok, akik rövid időn belül visszakerülnek az ellátásba, mivel pozitív változásokat nehezen tudnak hosszabb távon fenntartani, így ismét a szolgálat látókörébe kerülnek. Amennyiben a családgondozó úgy látja, hogy a veszélyeztetettség alapellátás keretén belül nem szüntethető meg, vagy az együttműködés hiányzik, kezdeményezheti a gyámhatóságnál a gyermek védelembe vételét. A gondozásba vétel csak

egyik formája a segítségnyújtásnak. Ezek az esetek hosszú, hat hónapon túli kapcsolatot jelentenek egy-egy családdal.

A gyermek veszélyeztetettsége: olyan magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, lelki, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. Veszélyeztetettségi tényezők: lakáskörülmények, életmód - életvitel, szülői elhanyagolás, stb.

A gyermek családból történő kiemelése a családgondozó javaslatára abban az esetben történik, ha a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga veszélyezteti.

Évről évre visszatérő probléma a tankötelezettség elmulasztása. A törvényi szabályozás (védelembevétel, iskoláztatási támogatás megvonása) és fokozott családgondozás hatására az iskolába járási morál területén javulás mutatkozik. A hiányzások száma csökkent, illetve 50 óra alatt megállnak. A notórius hiányzóknál viszont a fenti eszközök kevés javulást hoznak. Abban a családban, ahol nem érték a tudás és a tanulás, az eredmény is nehezebben mutatkozik.

Továbbra is jelen vannak a deviáns viselkedésű gyermekek, ahol a háttérben gyakran a szülők elhanyagoló nevelése, agresszivitása, italozó életmódja áll. Különösen nagy a probléma ezeknél a gyermekeknél, mert a szülők sem következetesek, elvtelenül védik gyermekeiket, így a probléma kezelése komoly akadályokba ütközik.

További gondot jelentenek a szülők életvezetési problémái, a gyermekekkel való kevés törődés és a helytelen nevelési attitűdök, a kapcsolati problémák.

A védelembé vétel, mint hatósági intézkedés a legnagyobb arányban a 14-17 éves korú gyermekek között fordul elő.

Szakellátásban 2013. évben 36 gyermek volt, ebből egy csecsemő került ideiglenes hatállyal elhelyezésre. Az újszülöttet lakhatási körülmények elégtelensége miatt nem javasolta hazaengedni a családgondozó.

A visszagondozás érdekében a családgondozók folyamatosan tartják a kapcsolatot a vérszerinti szülő családjával, a befogadó intézményekkel, illetve a nevelőszülőkkel. Problémát jelent, hogy a vérszerinti szülő körülményei nem javulnak –hisz elvesztették azt a jövedelemforrást, ami a gyermekek után kaptak-, vagy új családot alapítottak, ahova már nem várják vissza a gyermeket.

A gyakorlat azt mutatja, hogy elhelyezési értekezletekre rendszeresen hívják a családgondozót. Az átmeneti nevelt gyermekek éves felülvizsgálatainál rendszeresen megküldik az adatlapot (helyzetértékelés). A nevelőszülői tanácsadókkal is szorosabb a kapcsolat, rendszeresek a közös családlátogatások.

A családok problémái, amelyeket valamilyen módon kezelni kell, az esetek többségében nem önmagukban jelennek meg, hanem halmozottan fordulnak elő. A kezelendő problémák nagyobb részében az anyagi és gyereknevelési és a szülők helytelen életviteléből adódnak (szenvedélybetegség, alkoholizmus, szülői felelőtlen, gyermeket veszélyeztető magatartás, szülők konfliktusos kapcsolata, felelőtlenségből adódó anyagi problémák, szülők megbízhatatlansága, gyermek érzelmi, értelmi elhanyagolása, lakókörnyezet elhanyagolása, higiéné hiánya). A gyermeknevelési problémák háttérben a nevelési problémák, hiányosságok állnak, részint magatartászavar, teljesítményzavar valamilyen formája. A gyermeket veszélyeztető probléma, gond a szülők elhanyagoló magatartása, illetve a családtagok, a szülők konfliktusos kapcsolata. További problémaként jelenik meg a család rossz szociális helyzete (munkanélküliség, megélhetési, lakhatási problémák).

A jelzőrendszer tagjaival való együttműködés

Az észlelő-jelzőrendszer képezi a szolgáltatás egyik alappillérét, mert az abban résztvevő szakemberek révén, a saját szakterületükön fellelhető, a családokkal és gyerekekkel kapcsolatos problémák jelzése során kerül a szolgálat látókörébe a megoldandó feladat. A jelzőrendszer egyúttal team munkát is jelent, mert a problémák összetettsége miatt a megoldás is sokszor a szakterületek együttműködése során valósul meg. Nagyon fontos szerepe van a probléma megoldásában a jelzőrendszeri tagok időbeni információinak és a megoldásban való aktív közreműködésnek.

A törvényi előírás kötelezővé teszi a szakmaközi megbeszélések összehívását. Ezeken a találkozókön egy-egy meghatározott témakörben – a Fazola úti csoporttal együtt- megbeszéljük szakmai tapasztalataikat, illetve az aktuális problémákat.

Megfigyelhető, hogy a jelzések a szolgálathoz legmagasabb számban az **oktatási intézményekből** érkeznek. Javult a védőnői jelzések száma, minősége. A szóbeli jelzést, pár napon belül írásbeli is követi. Tendencia, hogy a jelzések száma évről-évre nő.

Bizonyos esetekben javítani kell a jelzések tartalmi és formai követelményeit. Többször előfordul, hogy a „Jelzőlapok” hiányosan érkeznek illetve, hogy nem egyértelműek a megfogalmazások, nem derül ki az, hogy pontosan mit is kér az iskola a családgondozótól. Az igazolatlan hiányzások jelzése sokat javult, de a magán egyházi és alapítványi iskoláknál még mindig előfordul, hogy egyszerre jeleznek 100 órán felüli hiányzást és ekkor már elindul a gyámhatósági intézkedés, nem működhet a prevenció.

A tanulóknak a közoktatási törvényben rögzített joga, hogy **magántanuló** legyen, továbbá, hogy kérje a tanórai foglalkozásokon való részvétel alóli felmentését /1993.évi.LXXIX, tv.11.§ (1) bek. n) pont/. A magántanuló ugyanúgy be-, illetve át kell íratni abba az iskolába, amelyikkel tanulói jogviszonyt kívánnak létesíteni, de ezek a diákok felmentést kapnak a kötelező tanórák látogatása alól. Percesi Irodához 4 javaslattételi megkeresés érkezett, 1 pszichiátriai javaslat, 2 terhesség és 1 külföldön való tartózkodás. A családgondozók a státuszt javasolták. Probléma, hogy az iskolák nem jeleznek vissza a tanulókról.

A **védőnőkkel** a szakmaközi megbeszéléseken a családgondozók tisztázták, hogy a Gyermekvédelmi törvény és az Etikai kódex szabályai alapján dolgoznak, legfontosabb feladatuk a gyermek családban tartása. Tisztázták a krízishelyzeteket, illetve az azonnali kiemelés lehetőségeiről is egyeztetés folyt. Több védőnő is jelezte az együttes családlátogatás igényét. Házi **gyermekorvosok** ritkán jeleznek. A családdal történt kapcsolatfelvétel után, a probléma megoldására irányuló visszajelzéseket minden esetben megteszi. Több esetben a családgondozó kereste meg az orvost, hogy egy adott problémát több oldalról ismerhessen meg.

Egészségügyi intézményekből kevés jelzés érkezik, leginkább a szülészeti osztályokról, abban az esetben mikor a csecsemő nem hazaengedhető. A gyors és hatékony ügyintézés elősegíti, hogy jó az intézmény kapcsolata a kórházi védőnővel és a kórházi szociális munkással is.

A **Pártfogói felügyelők** és a családgondozók több esetben is konzultáltak, nem ritka a közös családlátogatás. A pártfogolt és védelembe vett eseteknél, még szorosabb az együttműködés.

❖ **Avasi Területi Szolgáltatási Központ** (3529 Miskolc, Szentgyörgy u. 42-44.)

Ellátási terület

Avas városrész és vonzáskörzete, Avasalja, Varga-hegy, Csermőke, Hejő csaba, Miskolc-Tapolca, Görömböly

Az Avasi lakótelepen 30 ezer fő, Miskolc lakosságának valamivel több mint 20%-a lakik. A lakótelepen döntően 1970-es, 1980-as években épült lakóépületek mára már korszerűtlenné

váltak. A gazdasági környezet is megváltozott, a lakótelepen és ezen belül a területen élők közül sokan mára munkanélkülivé váltak.

A lakótelepen 2005-től fokozódtak a társadalmi problémák. A város más területeiről és más településekről új lakók költöztek az Avasra, akik lakásaikat kölcsönből vásárolták meg a Fészekrakó program keretében. Közülük mind többen eladósodottak, alacsony jövedelmük, vagy jövedelem hiányában esélyük sincs a tartozások visszafizetésére. Egyes lakásokon nagy összegű jelzálog bejegyzések vannak, amíg másokat már végrehajtás alá vontak. A lakások elárverezése után fennáll a kockázat, hogy fedél nélkül maradnak az ott lakók. A beköltözések társadalmi problémákat is okoztak a lakótelepen, amelyek kezelése hosszú távú türelmes közösségfejlesztő munkát igényel.

Személyi feltételek

1 fő vezető családgondozó, 2 fő asszisztens és 6 fő családgondozó. 2013-ban 3 fő távozott a gyermekjóléti központból.

Tárgyi feltételek

A családgondozók 2013 januárjában, az intézményi összevonás eredményeképpen kerültek a Miskolc, Szentgyörgy u. 42-44. szám alá, amely korábban az orvosi rendelőként funkcionált. 1 vezetői iroda, 4 munkatársi szoba, 4 mosdóhelyiség, 1 vizesblokk, 1 konyha, 1 csoportszoba, 1 közösségi helyiség, több irattári helyiség, 4 apró interjúszoba található az épületben.

4 számítógép - az előterében 1 gép – működik, amely az adatbázis kezelésére szolgál, és 1 gép, amelyen az asszisztensek az iktatási feladatokat végzik. Az iratok tárolása zárható iratszekrényben, és a külön helyiségben található irattárban található. Egy több oldalról nyitott, a kliensforgalomtól elzárt irodában minden szerdán 8.00-18.00 óráig 3 fő adósságkezelő tanácsadó dolgozik, így biztosítva az avasi terület ellátását.

1 kapcsolattartási szoba került kialakításra, ahol székek, dohányzóasztal, szőnyeg, játékok, flipchart tábla, Tv, DVD lejátszó található. A helyiséget használják kisebb létszámú megbeszélésekre, egyéb fejlesztő foglalkozások megtartására.

1 közösségi helyiséggel is rendelkezik az intézmény, amely jelenleg a Dialóg Egyesület használatában van, közvetlen átjárhatósággal az intézménybe, ahol a civil szervezet is szervez közösségi programokat.

Munkamegosztás

7771-es forgalomszám mellett közel 200 esettel foglalkoztak személyenként a családgondozók.

Szakmai tapasztalatok

2013 januárjától az intézményi összeolvadás eredményeként az Avasi Területi Szolgáltatási Központban is kialakításra kerültek a családgondozói körzetek.

Az esetmunka/családgondozás megszervezésének ez a módja teljesen új helyzetet teremtett az eddigi esetelosztáshoz képest. Az Avason korábban ügyeleti rendszer és leterheltségi elv alapján történt az esetek elosztása, amely most a fent leírtakra változott. Az észlelő és jelzőrendszerrel való kapcsolat kialakult, egy-egy jelzőrendszeri körrel való hatékonyabb együttműködés érdekében felelősök kijelölése történt. A kliensek a szolgálattal önkéntesen, jelzőrendszer jelzése/irányítása, illetve hatósági megkeresés alapján kerülhetnek kapcsolatba. A családgondozó feladata az ellátási körzetében működő észlelő- és jelzőrendszer tagjaival a kapcsolatot felvenni, hatékony együttműködést kialakítani, és megkeresések kapcsán az egyéni esetmunkát végezni.

A kliensekkel való kapcsolatfelvétel tekintetében elmondható, hogy legtöbb esetben a jelzőrendszer, és a gyámhatóság kezdeményezi a gyerekekkel való kapcsolatfelvételt. Minimális számban, mindösszesen 51 esetben fordult elő, hogy önként kereste meg a szülő vagy a gyermek a gyermekjóléti szolgáltatást a problémájával. Az elsődlegesen hozott probléma esetén a család és szülő életvitele, a szülői elhanyagolás, és a gyermek magatartás-, és teljesítményzavara jelenik meg. A lakótelepi körzeten kívül, mint Avasalja, Domb u., Tóth sor, Pingyom, illetve a dülők esetében komfort nélküli házakban, víkendházakban, faviskókban és kolóniaszerű szegény negyedekben élnek a kliensek, sok esetben az alapvető szükségletek kielégítése is nehézségeket jelent, és ehhez társulnak további pl. gyermeknevelési problémák, iskolai hiányzások stb.

A pártfogós esetek száma ugyan csak 10 gyermeket jelenít meg, de 2013. évben 111 esetben kapott a TSZK jelzést a rendőrségtől kiskorú/fiatalkorú gyermekről szabálysértési értesítést, többségében lopás, betörés, és garázdaság tárgyban. A rendőrség 5 esetben indított a fiatalkorú gyermek esetében tiltott prostitúció miatt eljárást.

A gyermekjóléti szolgálat 429 esetben fogadta a közoktatási intézmény jelzését, amely zömmel iskolai hiányzást jelzett. Még mindig nagy problémát jelent egyes iskolák esetében a magántanulói jogviszony preferálása, és a probléma iskolán kívülre helyezése.

A jelzőrendszer tagjaival való együttműködés

A jelzőrendszer tagjai többségében már írásban jeleznek, de mindenki egyéni formában. Sok esetben nem derül ki, mi az adott probléma, vagy mit tett a jelzőrendszer tagja a probléma megoldása érdekében. Gyakoriak egyes iskolából az email-en érkező jelzések. A családgondozók minden esetben visszajeleznek a jelzőrendszernek a megtett intézkedésről. A legjobb kapcsolat továbbra is a védőnőkkel van, akik többségében jelzésekben és tárgyalásokon is felvállalják a problémákat, a felelősségüket felismerve a helyzetekben. Gyakori kríziseket is elsősorban ők jeleznek, és mindig a közös intézkedésre, közös családlátogatásra kerül sor.

Esetkonferenciák: Egyre gyakrabban rendeznek esetkonferenciákat, főleg egy-egy családgondozási megakadás, vagy fordulópont, védelembe vételi javaslat tétel kapcsán, amelyek hatékonyak bizonyulnak. A 2013. évben 47 alkalommal szerveztek a szolgálaton belül esetkonferenciát. Az átmeneti gondozás intézményeibe gyakran járnak a családgondozók esetkonferenciákra és már egy-egy iskola is felvállalja és alkalmazza ezt a munkaformát.

Közös családlátogatások: Az átmeneti nevelt és az átmeneti gondozott gyermekek esetében a vérszerinti család látogatása minden esetben a gondozási hely családgondozójával történik. Az átmeneti nevelt gyerekek esetében gyakori, hogy a család nem fellelhető a megadott címen, mégis minden évben felkérést kap az intézmény környezettanulmányra. Egyes esetekben a nevelőszülői tanácsadó is bekapcsolódik ezekbe a családlátogatásokba, főleg az újonnan átmeneti nevelésbe vétel esetén.

Szakközi megbeszélések: 2013 októberéig 4 szakközi megbeszélést tartott az intézmény az óvodák, általános iskolák, középiskolák és a védőnők körében. Minden alkalommal a jelzések fontosságára helyezték a hangsúlyt, az igazolatlan hiányzások csökkentésére és egyéni kérdések megválaszolását kezdeményezték. 2013 novemberében kezdeményezték az említett intézmények és a bölcsődék képviselőinek meghívását. Elsősorban a magántanulói jogviszonyról, az iskolai, az óvodai és a bölcsődei szociális munka eszközeiről volt szó. Nagy segítséget jelentett, hogy minden esetben szakértők vezették be a témát és kezdeményezték beszélgetést. A szakközi megbeszélésen több megállapodás született, miszerint a magántanulók kérdésében egy szakközi munkacsoportot hoznak létre 2014. I. negyedévében, amelybe civil szervezeteket is bevonnak. Több intézmény jelezte, hogy igényelnék a szociális munkát az intézményükbe.

A gyermekjóléti szolgáltatás további tevékenysége, tapasztalatai

Fejlesztő pedagógiai szolgáltatás

Az intézmény mindegyik területi szolgáltatási központjában igénybe vehető - működő fejlesztő pedagógiai szolgáltatás az egész város területén felmerülő igényekre reagál. A szakmai tevékenységet két munkatárs végzi: 1 fő gyógypedagógus és 1 fő pszichopedagógus. Mindkét szakember végez egyéni fejlesztést, elsősorban családgondozók, pszichológus, illetve adósságkezelő munkatárs jelzésére reagálva. A fejlesztőpedagógusok megosztják a tevékenységet egymás között, így egyikük a Kassai úti Területi Szolgáltatási központban tartja a fejlesztő órákat, másik munkatárs pedig területre, más szolgáltatási központba megy. 2013-ban elsősorban a tanulási és magatartási problémával küzdő fiúk voltak túl reprezentálva a szolgáltatásban, de emellett diszlexia redukáció és részképességzavarok terápiája, illetve iskolai előkészítő munka is folyt. A nyári időszakban a munkatársak pótvizsga felkészítést is végeztek. A fejlesztőpedagógusok rendszeresen részt vesznek az intézményen belüli és az intézményen kívüli, társszakmák által szervezett csoportok, klubok és táborok megvalósításában.

Pszichológiai, jogi tanácsadás

Az intézmény pszichológiai tanácsadását, amelyet megbízási alapon két külsős szakember lát el, 0-18 éves korosztály veszi igénybe, az esetek nagy részében a klienseik közül.okok között szerepel a gyermek fejlődési, életviteli, magatartási, tanulmányi problémái, a család rendszertelen működése, a gyermeket veszélyeztető tényezők meglétének összessége. Ezzel szemben a jogi tanácsadást az esetek nagy részében a felnőtt korú lakosság veszi igénybe. Nagyrészt itt is a szolgálat látókörébe került kliensek keresik fel az intézmény jogászát, aki ezt a feladatát egy személyben, külsős szakemberként, megbízási alapon látja el. Többnyire családjogi és lakhatással kapcsolatos esetekben kapnak tanácsot az ellátottak. Mindkét szolgáltatást jogszabályi előírás alapján, teljes kihasználtság mellett működnek és térítésmentesen vehetők igénybe.

Szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozása

Az intézmény területén tapasztalják a családgondozók, hogy védőnői jelzések jönnek a várandós anyákról. Itt hetente legalább egyszer, de szükség szerint akár gyakrabban is egyeztetik a rendelkezésükre álló információkat, közösen kidolgozott cselekvési terv szerint, a terhes- gondozással összehangolva végzik a családgondozást.

Iskolai jelzést csak a magántanuló státusszal kapcsolatban kapnak, magát a terhességet nem jelzik. Komoly problémát jelent, hogy az anyák gyakran az első időszakban eltitkolják terhességüket, így a várandósság első felében szükséges terhes-gondozáshoz, felkészítéshez családgondozói segítséghez nem jutnak hozzá.

Többségében a család támogatására számíthatnak, csak néhány esetről tudják a szakemberek, hogy a legminimálisabb együttműködés sem tapasztalható a várandós anya részéről. A szülést követően az anya rendszertelenül járt tanácsadásra, a kisbaba ellátása területén is súlyos hiányosságokat tapasztaltak, így a családgondozó javaslatára a családból való kiemelés elkerülhetetlennek tűnt.

Fontosnak tartja a szolgálat a megelőzést, de ennek anyagi vonzata is van, amit a családokban élő fiatal anyák nem tudnak teljesíteni. A prevenciónak arra is ki kellene terjednie, hogy ingyenes formában fogamzásgátló szereket biztosít a szociális válsághelyzetben lévő nőknek, leányoknak. Ez sokkal fontosabb és olcsóbb volna, mint a nem kívánt terhesség megszakítása, és ezzel járó egészségügyi következmények. Gyakran fordulnak az intézményhez a

többgyermekes anyák, hogy nem lehetne-e ezekre az eszközökre, illetve abortuszra anyagi forrást biztosítani.

A szociális válsághelyzetben lévő anyák többsége családjukkal, illetve nagyszüleikkel élnek, esetenként már az apa családjával.

A szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozását főleg az alábbi tevékenységek jellemzik:

Az intézmény segítséget nyújt: a szülés előtt álló anya, illetve a csecsemő ellátásával kapcsolatos tájékoztatásban, illetve ezekhez való hozzájutásban, felveszi a kapcsolatot a védőnővel, folyamatosan kapcsolatot tart a közvetlen környezetében található családtagokkal, szükség esetén felveszi a kapcsolatot az átmeneti elhelyezést nyújtó intézményekkel, adományokból támogatja a kismamákat (hogy a gyermek érkezéséhez tudják biztosítani a szükséges körülményeket).

A gyermekjóléti szolgálat működését nehezítő tényezők

A gyermekjóléti szolgálat eredményesebb/hatékonyabb működését nehezítő tényezők közül – a teljesség igénye nélkül – a legfontosabbaknak az alábbiakat emelte ki az intézmény:

- Az intézmény gyermekjóléti szolgálatának szakmai létszáma minden tekintetben megfelel a 15/1998. (IV.30.) NM rendeletben foglaltaknak. Ennek ellenére az egy családgondozó által gondozott esetek száma 2,5–3 szorosa – a szintén fenti – szakmai jogszabályban meghatározott egy családgondozó által kezelhető esetszámnak (15/1998. (IV.30.9 NM r. 1.sz. melléklet I./d. gondozotti létszám 45 gyermek vagy 25 család/családgondozó). Ennek oka, hogy a szakmai jogszabály lakosságszám alapján állapítja meg a kötelező szakmai létszámot és nem veszi figyelembe a területi különbségeket, szociális és egyéb mutatókat. Az ellátási területen jelentkező problémák nagyságrendje, mélysége és összetettsége meghaladja az országos átlagot. A gondozott gyermekek jelentős része mélyszegénységben él, a problémákat kiváltó, illetve fenntartó okok kezelése az esetek egy részében meghaladja a gyermekjóléti szolgálat kompetencia körét, a szociális munka eszközei önmagában nem elegendők a problémák eredményes és tartós kezeléséhez.
- A gyermekjóléti szolgálat megalakulása (1997) óta folyamatos és visszatérő probléma a szolgáltatás biztosításához rendelt infrastruktúra elégtelensége. A családsegítés és gyermekjóléti szolgálat működési feltételeit biztosító épületek, helyiségcsoportok nem erre a célra épültek, többnyire bölcsődékből – átalakítás nélkül vagy részleges átalakítással – kerültek át a feladatellátásba. Az épületek alapterülete kicsi, az elfogadható munkafeltételek nehezen biztosíthatók, a szakemberek zsúfoltan dolgoznak, a feladatellátás nagyon precíz szervezéssel, szigorú időbeosztással biztosítható. A működési engedélyezés szabályozásának megváltozásával – 2014. évtől – az infrastrukturális feltételek a Diósgyőr-Vasgyár városrészben tovább romlottak. A 369/2013.(X.24.) Korm. rendelet – a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről – hatályba lépését követően, azonos helyrajzi számú ingatlanra egy időben nem adható ki telephelyre, illetve szolgáltatás céljára nyitva álló helyiségre vonatkozó működési engedély. Tekintettel arra, hogy a Miskolc, Fazola u. 4.sz. alatti épület egy részében idős ellátást biztosító (idősek gondozóháza, idősek nappali ellátása, házi segítségnyújtás) szolgáltatási központ működik, amelyre mint telephelyre szól a működési engedély, ezzel egy időben az épület egy másik helyiségcsoportjában (de

azonos helyrajzi számon) működő családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás vonatkozásában ellátottak számára nyitva álló helyiségre már nem adható ki engedély (az épület – építési hatósági okok miatt nem társasházasható, így albetétek nem hozhatók létre).

Fentiek miatt – az ellátás folyamatos biztosítása érdekében – az intézmény kezelésében lévő (eddig oktatási/képzési feladatok ellátására szolgáló) Jedlik Ányos u. 3/A. alatti épületre megkérték és megkapták a működési engedélyt. Az épület alapterülete nagyon kicsi, a feladatellátás biztosításához nincs megfelelő számú helyiség, így ez a megoldás csak ideiglenesnek tekinthető.

- Jelentősen nehezíti a munkavégzést a szolgáltatás számítógép állományának elégtelensége. A gyermekjóléti szolgáltatás adminisztrációs kötelezettsége sokrétű és nagyon nagy, a munka jellege megkívánja a naprakész dokumentációvezetést. Indokolt lenne, hogy minden családgondozó kolléga számára tudjon biztosítani az intézmény önálló számítógépet. Jelenleg azonban 4-5 családgondozó dolgozik 1-1 közös használatú gépen.

A „számítógép park” mind mennyiségi, mind minőségi szempontból fejlesztésre szorul, amelyet forrás hiány miatt nem biztosított. (Pályázati forrásból szeretnék a számítógép állományt fejleszteni, ez azonban csak részleges megoldást jelentenek.)

- A gyermekjóléti szolgálat családgondozói munkájának jelentős részét terepen végzik. Az intézmény ellátási területéhez számos – tömegközlekedési eszközzel nem és gyalogosan is nehezen megközelíthető hely (Lyukó, Bábonyibérc, Teremvár, Pingyom, Vikend-telep külterületek) tartozik. A gondozásban lévő gyermekek/családok jelentős része ezeken a területeken él. Az érintett családok gyakran több kilométerre laknak a buszmegállótól, amelyet csak nehéz terepviszonyok leküzdése árán lehet megközelíteni, esős sáros időben, fagyás esetén nagy a balesetveszély. További veszélyforrást jelentenek ezeken a területeken, hogy a kutyák nagy mértékben elszaporodtak, amelyek védőoldás nélkül – esetlegesen fertőzéseket hordozva – sokszor agresszíven támadnak a családgondozókra. A családgondozók rendelkeznek kutyariasztó eszközzel, de ezek hatástalanok. Ezt a problémát folyamatosan jelzik az illetékes szervek felé, de javulás, érzékelhető változás eddig nem történt.

A munkaszervezést, a feladatellátás hatékonyságát jelentősen javítaná, ha az intézmény rendelkezne egy a terepviszonyokhoz igazodó gépkocsival (terepjáróval). Jelenleg az Önkormányzati Rendészet nyújt 1-1 ilyen esetben segítséget családgondozók számára. Együttműködésük és sokszor nélkülözhetetlen segítségük kiemelkedő.

Végleges megoldást jelentene, ha a gyermekjóléti szolgálat önállóan rendelkezhetne egy erre a célra megfelelő gépjárművel, amelyet az ellátási terület nagysága, ezeken a területeken élő gondozott családok magas száma indokolja.

- Az oktatási-nevelési intézmények a veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer kiemelt szereplői, feladatuknál, helyzetüknél fogva a pedagógusok észlelhetik leghamarabb a gyermek veszélyeztetettségét, elhanyagolását.

Az elmúlt 15 évben Miskolcon az észlelő és jelzőrendszeri munka folyamatosan javult, az elmúlt években már kifejezetten hatékonyan – egyes esetekben példaértékűen – működött. (A jogszabály által kötelezően előírt feladatokon túl az iskolai szociális munka, az oktatási-nevelési intézményekkel közösen szervezett programok is a prevenció munkát segítették.)

A Köznevelési törvény módosításában az iskolai gyermekvédelmi felelősi státusz 2013 évben az oktatási intézmények többségében megszűnt, továbbá az iskolák

állami feladatba kerülésével megszűnt az iskolai gyermekvédelmi tevékenység városi szintű koordinációja, ami jelentősen megnehezíti a jelzőrendszeri működést.

- Évek óta visszatérő probléma a magántanulói jogviszony elbírálása. Az iskolák állami feladattá válásával a döntési mechanizmus még nehezebbé, bonyolultabbá vált. Sok esetben születik olyan döntés, amely nem a gyermek érdekét szolgálja, de a döntésről a gyermek jogviszonyának megváltásáról – a gyermekjóléti szolgálat nem vagy csak hónapok elteltével értesül.

4.2. Gyermek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerőpiaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

Miskolc Megyei Jogú Város Közgyűlése által jóváhagyásra került a bölcsődei férőhelyek számának 540-ről 756-ra való emelése, amelyet a szükségletek kielégítése, a jogszabályi előírásoknak és a finanszírozási feltételeknek való megfelelés indokolt.

Férőhelyek kihasználtsága, statisztikai adatok

Férőhelyek száma:

Miskolc város területén a bölcsődei ellátás 10 telephelyen, 756 férőhellyel biztosított.

• Napsugár Bölcsőde	56 férőhely
• Dobó Katica Bölcsőde	84 férőhely
• Petneházy Bölcsőde	56 férőhely
• Kilián Bölcsőde	84 férőhely
• Heim Pál Bölcsőde	84 férőhely
• Margaréta Bölcsőde	84 férőhely
• Diósgyőri Bölcsőde	84 férőhely
• Katica Bölcsőde	56 férőhely
• Mesemalom Bölcsőde	84 férőhely
• Napraforgó Bölcsőde	84 férőhely

A bölcsődevezetők a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 40.§-nak (2) (3) (4) pontjainak megfelelően ütemezték a gyermekek felvételét, alakították a csoportok korcsoportszerinti összetételét. Az év közben megüresedő bölcsődei férőhelyeket minden alkalommal a várakozókkal töltik fel.

A kihasználtsággal kapcsolatos adatok 2013-ban:

Nyitvatartási napok száma: 243.

A gondozási évben teljesített **gondozási napok száma** 101824 nap, a **beíratott gyermekek számához képest** 136128 nap volt.

Az éves kihasználtság:

a beíratottakhoz viszonyítva	78,58 %
a gondozottakhoz viszonyítva	59,1 %

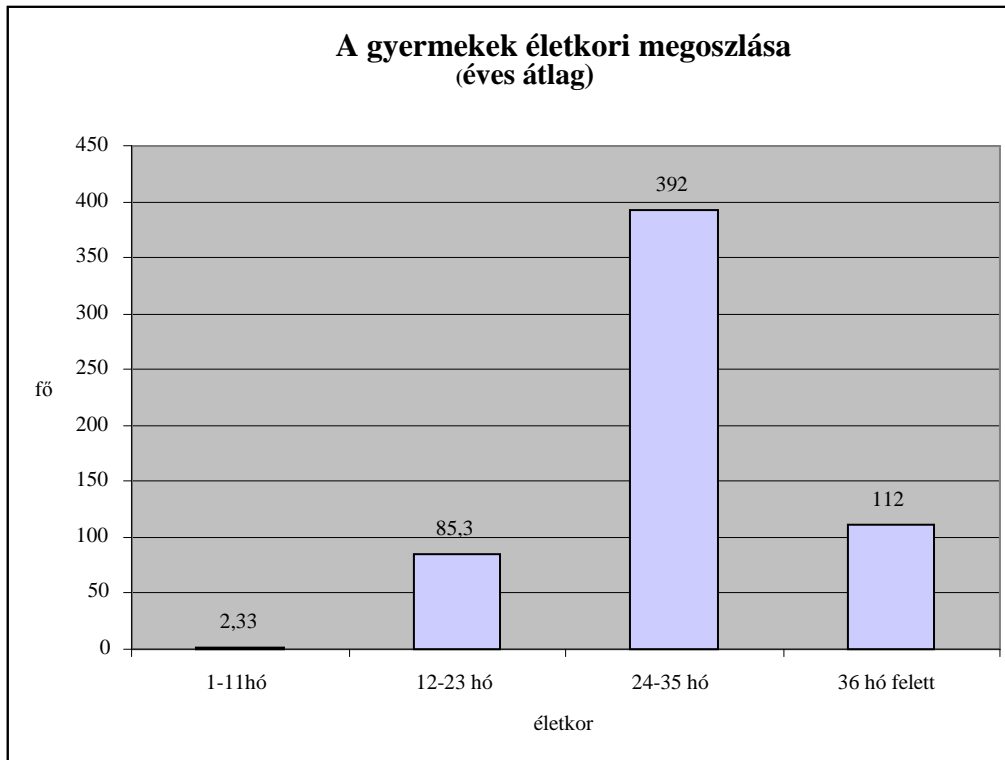
Tartósan beteg gyermekek száma (éves átlagban) 20 fő volt.

Hátrányos helyzetű gyermekek száma: nem volt.

Férőhely-gazdálkodási stratégia

A bölcsődei férőhelyekkel kapcsolatban megállapítható, hogy a korábbi évekhez hasonlóan folyamatos volt az igény a bölcsődei ellátásra. A beiratkozások alkalmával több igényt regisztrálhattak, mint a rendelkezésre álló férőhelyek száma. A nevelési-gondozási év közben csak a bölcsődei ellátásból kimaradt gyermekek helyére volt lehetőség új igények kielégítésére.

A gyermekek életkori megoszlása

Az intézmény személyi feltételei

A Miskolci Egyesített Szociális Egészségügyi és Gyermekvédelmi Intézmény – Módszertani Központ **összes dolgozói létszáma** 1002 fő, ebből:

- **bölcsődei szakdolgozók** száma 147 fő
- **egyéb bölcsődei dolgozó** 73,5 fő, ebből
 - **konyhai dolgozók** száma 33 fő,
 - **mosodai dolgozók** száma 8 fő,
 - **ügyviteli dolgozók** száma 2 fő,
 - **részmunkaidőben foglalkoztatottak** száma 4,5 fő,
 - **takarítónői dolgozók** száma 24 fő.

Egyéb plusz bevételt eredményező szolgáltatások

• Vendég (nyugdíjas stb.) étkező	3666
• Egyéb idegen étkező	8912
• Játszócsoporthoz	969
• <u>Gyermekfelügyelet, játszócsoporthoz</u>	44

Bölcsőde szakmai munkája

Szakmai kapcsolatot tartanak Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatával, az egri Regionális Módszertani Bölcsődével, társintézményekkel, pl. óvodákkal, a Borsod Megyei Kereskedelmi és Ipar Kamarával, szakképzést folytató középiskolákkal, B.-A.-Z. Megyei Kormány Hivatal Munkaügyi Központtal, a Védőnői szolgálattal, a Szociális és Gyámhivatallal.

Terepintézményi feladatok

Elsősorban Miskolc város területén működő középiskolák diákjai számára biztosítanak pályaorientációs és szakmai gyakorlati helyszínt. A következő iskolákból együttműködési megállapodás keretében fogadtak diákokat:

- Ferenci Sándor Egészségügyi Szakközépiskola,
- MENTOR Gimnázium és Szakképző Iskola,
- MIOK József Nádor Gimnázium és Szakközépiskola,
- Krúdy Oktatási Központ miskolci kihelyezett csoportja

Felsőoktatási intézményekből érkező hallgatókat egyéni megállapodásoknak megfelelően tudják fogadni, a képzőhelyek tematikájának megfelelő feladatokat és szakmai támogatást biztosítva.

Megkezdődött az intézmény telephelyeinek regisztrációja a Borsodi Kereskedelmi és Iparkamara által.

Az intézmény dolgozóinak képzése 2013. évben

Képzés, továbbképzés:

A bölcsődei területen több kisgyermeknevelő vesz részt iskolai keretekben felsőoktatásban, illetve OKJ szakmai képzésben.

Főiskolai hallgatók a dolgozók körében:

Csecsemő- és kisgyermek nevelő főiskolai képzés:

Eszterházy Károly Főiskola Eger

Összesen: 6 fő (5 fő harmadik évfolyamos, 1 fő második évfolyamos)

Debreceni Egyetem Hajdúböszörményi Pedagógiai Főiskolai Kar

Összesen: 2 fő végzős

Neveléstudomány MA, kisgyermek-pedagógiája szakirány

Eszterházy Károly Főiskola Eger

Összesen: 5 fő (2 fő elsőéves, 3 fő másodéves)

Szakmai képzések, akkreditált és nem akkreditált továbbképzések

A szakdolgozók részére a kreditpont teljesítése érdekében az intézmény által akkreditált és nem akkreditált programot is kínáltak.

Konferenciák:

- „Ami igazán számít”
- „Bonthatatlan kötelék”

Belső továbbképzés: saját szervezésű, nem akkreditált, pl.:

- Családon belüli erőszak felismerése, kezelése
- Érzékenyítő tréning

Gyermekvédelem a bölcsődében

Megszervezésre került a bölcsődei szociális munka. A Területi Szolgáltatási Központok vezetőivel együttműködve elkészült a bölcsődei szociális munkát szabályzó dokumentum és plakát, kiválasztásra kerültek az egyes bölcsődékbe kijáró szociális munkások. Az egyeztetett időpontoknak megfelelően elindult a családok segítése és a bölcsődei szakdolgozók szakmai munkájának támogatása. Elsődleges tapasztalatok azt mutatják, hogy folyamatos igény van a szolgáltatásra.

Szülői fórumok működtetése, melyek a bölcsődékben rendszeresen megszervezésre kerültek.

Szakmai tanácsadás

- Rendszeresek a bölcsődelátogatások, pl. a vizsga előtt álló tanulók felkészítésével kapcsolatos kérdések megbeszélései, a vizsga helyszínek megtekintései.
- Önkéntes közösség szolgálatra jelentkező középiskolai tanulók koordinálása folyamatosan zajlik.
- Gyakornoki, mentori feladatok támogatása, a kétéves gyakornoki idő lezárása.
- Valamint a bölcsődevezetőkkel és a szakdolgozókkal való személyes és telefonos egyeztetések is folyamatosan zajlanak.

Rendezvényeik

MESZEGYI hét több érdekes rendezvény került megszervezésre, pl.:

- Gyermeknap az intézmény dolgozóinak
- Egészségnap, a dolgozók egészség megőrzési szűréseken vehettek részt.

Szociális munka hete:

- Szakmai konferencia, Civil-börze, Szocio-túra, Hegyi túra, Záró ünnepség
- *Karácsonyi kavalkád* az intézmény minden területe képviseltette magát különböző kézműves munkákat felsorakoztatva.

4.3. Gyermekek átmeneti gondozása

A gyermek átmeneti gondozása keretében – kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja – a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról kell gondoskodni.

A gyermek átmeneti gondozását - a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy más törvényes képviselő kérelmére vagy bejegyzésével - ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátással kell biztosítani, ha a szülő egészségügyi körülménye, életvezetési problémája, indokolt távolléte vagy más akadályoztatása miatt a gyermek nevelését a családban nem tudja megoldani.

Családok és Gyermek Átmeneti Otthona (3515 Miskolc, Egyetem u. 1. szám):

Családok Átmeneti Otthona

A Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény Családok Átmeneti Otthona Miskolc közigazgatási területén működő 40 férőhellyel rendelkező intézmény, amely az alapellátás keretein belül látja el az állandó miskolci lakcímmel rendelkező anyukákat és gyermekeket.

Miskolc Megyei Jogú Város Közgyűlése által jóváhagyásra került a Családok Átmeneti Otthona 28 férőhelyről 40 férőhelyre történő emelése, amelyet az állami normatíva maximalizálása és az ellátás iránti igények enyhítése indokolt.

Személyi feltételek

Az intézmény személyi feltételeiben változás nem történt az előző évekhez képest. Az Otthonban 1 fő szakmai vezető (aki vezeti mind a családok, mind pedig a gyermekek átmeneti otthonát), 1 fő vezető családgyógyozó, 2 fő családgyógyozó, 1 szakgyógyozó és 3 fő gyógyozó dolgozik.

A törvénynek megfelelően 2013-ban is heti öt órában pszichológiai tanácsadó és jogász dolgozott. A pszichológiai tanácsadó külső szakember megbízásos szerződéssel, a jogász a Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekvédelmi Intézmény munkatársa.

Tárgyi feltételek

2013 májusában megnyitásra került a 12 férőhellyel rendelkező újabb egység. A részleg 8 lakószobával rendelkezik többnyire 2-3 fős családokat tud elhelyezni. Az egység berendezését a raktáron lévő bútorokkal, illetve adományi bútorokkal rendezték be. A dolgozók megfelelő tárgyi eszközzel - bútorok, informatikai eszközök, munka-eszközök - rendelkeznek a hatékony munkavégzéshez. Rendelkezésre állnak: vezetői és dolgozói irodák, az ellátottak részére lakószobák és foglalkoztató helyiségek, valamint étkezés, higiéné és közlekedésre szolgáló helyiségek.

Az Otthon szakmai munkájánál az alábbi szempontokat és követendő feladatokat tervezték és valósították meg.

- Az Otthon családgyógyozói, gyógyozói tevékenységének minél magasabb szintű megoldása, családgyógyozó és gyógyozó kompetencia határainak erősítése.
- A szakmai közösség tagjai képzésének, továbbképzésének figyelemmel kísérése, elősegítése.
- Az Otthon szakmai munkáját, fejlesztését elősegítő pályázatok figyelemmel kísérése, kihasználása.
- Az Otthon szakmai kapcsolatának további szélesítése, ápolása a gyógyozottak magasabb szintű ellátása, gyógyozása érdekében.
- A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Országos Módszertani Családok Átmeneti Otthonával szoros együttműködés a Tandem Dán szakmai program keretei között, illetve a felvételt kérők regisztrációs lapjának kitöltésben való együttműködés
- A gyógyozottak életkörülményeinek, életminőségének további javítása, az önállóság növelése mellett.
- A gyógyozottak elmaradásának, kulturális hátrányainak folyamatos csökkentése.
- A gyógyozottak szabadidős tevékenységének megszervezése, irányítása, segítése.
- A gyógyozottak megfelelő testi, lelki, egészségi állapotának fejlődését elősegítő előadások, foglalkozások szervezése.
- A gyógyozottak munkahely keresésének, munkavállalásának eredményességét növelő foglalkozások, tréningek szervezése. Együttműködés a Munkaügyi Központtal.
- A gyógyozottak „kigyógyozását”, kihelyezését, tartós lakhatásának megoldását elősegítő lehetőségek széles körű kihasználása.
- Megfelelő felkészülés a különböző szakmai, munka- és balesetvédelmi ellenőrzésekre.
- Minden, az év folyamán felmerülő feladat magas szintű megoldása, a kompetenciahatárok betartása mellett.

Egyéb szakmai tevékenység

A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Módszertani Családok Átmeneti Otthonával együttműködve a Tandem program keretén belül több projekt zajlott az intézményben. Szülőknek álláskeresői tréninget tartottak. A gyerekek számára logopédiai fejlesztést és szakpszichológusi segítséget biztosított a pályázati társulás, a szülők pedig pszichológusi tekintetben kaptak segítséget. Szülő-és Gyermekcsoportos foglalkozások zajlottak.

A szabadidős tevékenységeket is sikerült játszóházzal, kézműves foglalkozásokkal kibővíteni. Folyamatosan fogadta az intézmény a főiskolai és szakiskolai gyakorlatot teljesítő hallgatókat, akikkel szakterületüknek megfelelően az intézményben dolgozó kollegák nyújtottak segítséget gyakorlatuk elvárásainak teljesítéséhez.

Családgondozók az intézmény kapcsolatrendszerét folyamatosan bővítik, a jelzőrendszer tagjaival a kialakított viszonyt fenntartják. Egész évben és a következő időszakban is nagy figyelmet fordítanak a már meglévő együttműködések fenntartására, szorosabbá tételére.

Az átmeneti gondozottakkal kapcsolatos statisztikai adatok a férőhely kihasználtság és a gondozási napok tekintetében a 2013. évben.

2013-ban az otthonban az átmeneti elhelyezettek, gondozottak száma: **83 fő**

melyből: - szülő : **26 fő**
 - várandós anya: **3 fő**
 - gyermek: **54 fő**

2013. évben az átmeneti gondozottak gondozási (ellátási) napjainak száma: **11.324 nap**

2013. évben a gondozottak gondozási napjainak átlaga: **11.324 nap/365 nap = 31**

2013-ben gondozásból kikerült gyermekek száma: **25 fő**

- szüleivel kiköltözött: **25 fő**
- gyermekvédelmi szakellátásba: **0 fő**

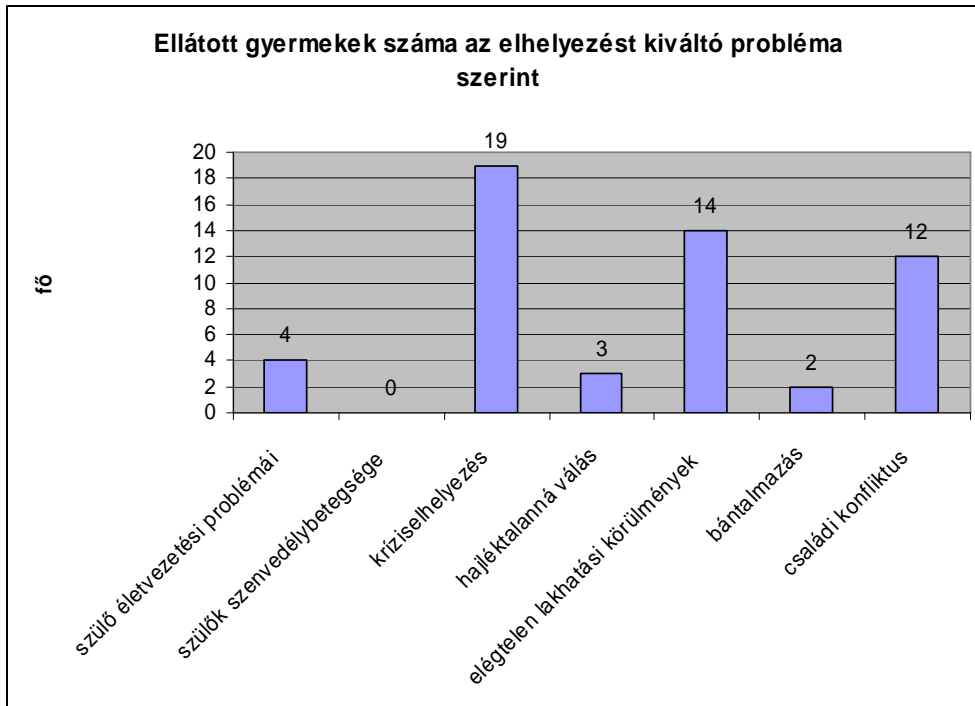
2013.12.31-én nyilvántartott gondozottak száma: **42 fő**

szülő: **13 fő**
gyermek : **29 fő**

Az átmeneti ellátott gondozottak összetételére vonatkozó statisztikai adatok a családgondozás tükrében, 2013. évben:

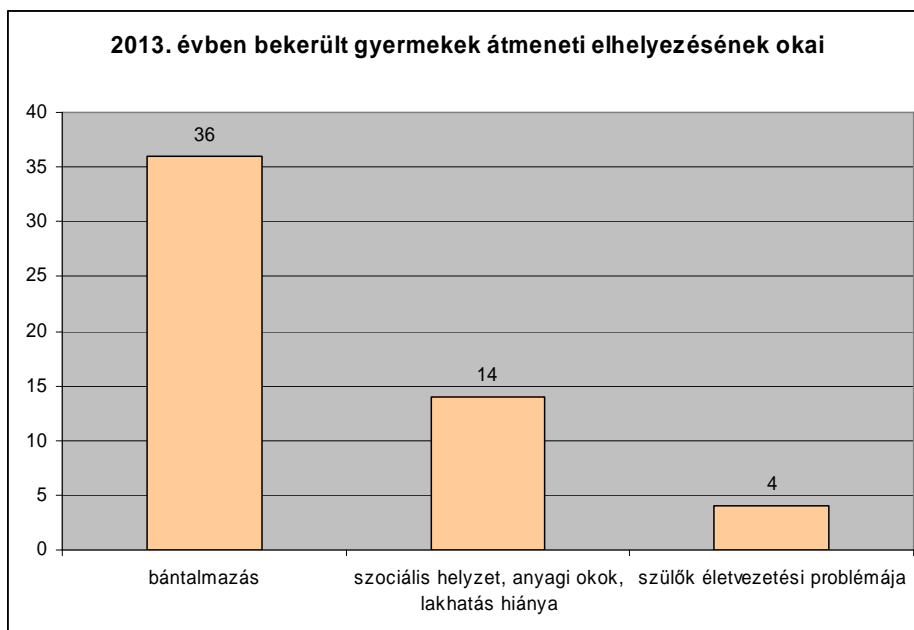
Ellátott gyermekek száma az ellátás kezdeményezője szerint

Szülő	17 fő
Várandós anya	
Más intézmény: (gyermekjóléti családsegítő oktatási intézmény)	21 fő
Összesen	38 fő

Ellátott gyermekek száma korcsoport szerint

0-3 év	12 fő
4-5 év	14 fő
6-13 év	17 fő
14-17 év	11 fő
Összesen	54 fő

Átmeneti gondozottak ellátási gondozási időtartama a 2013. évben

Időtartam:	Gondozott létszám:
0-3 hónap	12 fő
4-6 hónap	1 fő
7-10 hónap	2 fő
11-12 hónap	2 fő
12 hónapnál több	8 fő
Összesen:	25 fő

Gyermekek Átmeneti Otthona

A Gyermekek Átmeneti Otthona 2000. január 1. napjától határozatlan időre szóló működési engedéllyel rendelkezik. A működési engedély szerint az intézmény 24 férőhelyes átmeneti otthon, mely a gyermekjóléti alapellátás keretében átmeneti gondozást biztosító bentlakásos gyermekintézmény, ellátási területe Miskolc város közigazgatási területe.

Személyi feltételek

A feladatot ellátók száma összesen: 14 fő. Ebből: főállásban teljes munkaidőben: 14 fő. Az átmeneti otthonban az alábbi személyi ellátottság biztosított: 1 fő szakmai vezető, 3 fő nevelő, 4 fő gyermekvédelmi asszisztens, 3 fő gyermekfelügyelő, 1 fő családgondozó, 1 fő fejlesztő pedagógus, 1 fő gyermekvédelmi ügyintéző vagy növendékügyi előadó

Tárgyi feltételek

A Gyermekek Átmeneti Otthona felépítése alapján két - 12+12 fő elhelyezésére szolgáló - gyermekcsoportból áll. Mindkét gyermekcsoportban 4 szoba (2-4 ágyas), fürdőszoba, wc, konyha, ebédlő, nappali, nevelői szoba, raktár, spájz található. A 2013. év közepén sikerült a fejlesztő pedagógusi, családgondozói és szakmai vezetői szobákat új helyre – a Családok Átmeneti Otthonában – áthelyezni. Ezek az irodák sokkal tágasabbak, jobban felszereltek mint a korábbiak.

Szakmai munka

A 2013. évben 35 ellátásban részesülő gyermek volt. Ez 7498 gondozási napot jelent, átlagléttségben pedig 20,54 főt. A 2012. évhez képest hárommal nagyobb átlagléttségben, illetve 1440-el több gondozási nap volt. A jelzőrendszer tagjaival való jó kapcsolatnak köszönhetően legtöbb esetben a Gyermekjóléti Szolgálatok jelzésére kerültek be gyerekek.

A 2012-es és a 2013-as év kiemelkedő problémáinak összehasonlítása

Probléma	2012	2013
Szülő életvezetési problémái miatt került be	9	2
Elégtelen lakhatási körülmények miatt került be	19	19
2 éven belül visszakerült az Otthonba	6	7
Szüleihez haza került	38	12

A 2012. évben 45 alkalommal kerültek be újként gyermekek az Átmeneti Otthonba, 2013-ban pedig 14 új gyermeket vettek fel. Nőtt a 2 éven belül visszakerülő gyermekek száma is. A tavalyi és tavaly előtti évben a lakhatási problémák, elégtelen lakhatási körülmények okozták a legtöbb gondot. 2013-ban 12 gyermeket sikerült hazagondozni családjához. Az esetek utánkövetése fontos az intézmény számára, kapnak is, és kérnek is visszajelzést gyermekekről.

Az elmúlt évek során a Gyermekjóléti Szolgálatok családgondozóival jó munkakapcsolatot sikerült kialakítaniuk. A gyermekek bejövetelekor és távozásakor mindig az ő véleményüket és javaslatukat figyelembe véve hoznak döntéseket. Ilyenkor mindig arra törekszenek a szakemberek, hogy ez a gyermek számára a lehető legjobb legyen. A családgondozókkal napi kapcsolatban állnak. Minden ellátott családjánál több alkalommal is családlátogatást tesznek az otthon dolgozói. Elsődleges közös cél a gyermekek mihamarabbi családba történő visszagondozása.

A Gyermekjóléti Szolgálatok munkatársain túl jó a kapcsolat a jelzőrendszer többi tagjával is. Több esetben kellett együtt dolgozniuk a rendőrséggel, bírósággal, gyermekorvosokkal és védőnőkkel. Utóbbival esetmegbeszéléseket és közös családlátogatásokat is tettek.

A családgondozás a Gyermekek Átmeneti Otthonának kollégái segítségével valósul meg, hiszen a gyermekkíséretetek által személyesebb kapcsolatot tesznek lehetővé az oktatási-nevelési intézményekkel. A napi 24 órás felügyelet által jobban megismerik a gyermek

személyiségét, kialakult szokásait, ezért a gondozási és nevelési tervek kitöltése a csoport dolgozóival közösen történik.

A nevelési tervek elkészítésénél mindig figyelembe veszik, hogy a gyermek milyen kulturális háttérrel rendelkezik, milyen értékeket képvisel, hiszen ez nagymértékben befolyásolja az Átmeneti Otthon dolgozóinak együttműködését és munkáját a gyermekkel és családjával.

5. Szakmai ellenőrzések

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala (továbbiakban: Szociális és Gyámhivatal) 2013. november 25. napján hivatalból indított ellenőrzése keretében a MESZEGYI szervezeti keretein belül működő Gyermekjóléti Központ szakmai működését vizsgálta. A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X.24.) Korm. rendelet 36. § (1) bekezdése alapján a működést engedélyező szerv legalább két évente hivatalból ellenőrzi a jogszabályokban és a szolgáltatói nyilvántartásban foglaltak szerinti megfelelő működést. Tekintettel arra, hogy a Gyermekjóléti Központ működése a jogszabályi előírásoknak megfelelt, a Szociális és Gyámhivatal az ellenőrzést lezárta.

A Korm. rendelet 5/A. § (1) bekezdés i) pontjában biztosított jogkörben eljárva 2013. december 3. napján a MESZEGYI szervezeti keretein belül működő Gyermekjóléti Központ bűnmegelőzési tevékenységének ellenőrzésére került sor a Szociális és Gyámhivatal gyermek- és ifjúságvédelmi koordinátora részéről. Az ellenőrzés a gyermekjóléti szolgáltatás keretében végzett bűnmegelőzési, valamint a gyermeket veszélyeztető körülmények feltárására irányuló tevékenységre terjedt ki. A Szociális és Gyámhivatal eljárása során megállapította, hogy a Gyermekjóléti Központ bűnmegelőzési tevékenysége megfelelt a vonatkozó ágazati jogszabályok rendelkezéseinek, így az ellenőrzést lezárta.

Minden egyéb lakossági, egyéni bejelentés az intézmény által, illetve a működést engedélyező szerv által kivizsgálásra kerül, hatósági ellenőrzés keretében. 2013. évben minden ellenőrzés a gyermekjóléti tevékenység jogszerű működését állapította meg.

A Polgármesteri Hivatal Jegyzői Kabinet Ellenőrzési Osztálya – a Humán Főosztály Egészségügyi és Szociális Osztálya szakértőként történő közreműködésével – 2013. április 29. napjától 2013. november 31-ig történő időszakban átfogó ellenőrzést tartott a MESZEGYI-ben. Az ellenőrzés során a 2010. január 1. napjától 2013. június 30. napjáig terjedő időszakot vizsgálták. A vizsgálat fő célja annak megítélése, hogy az intézmény gazdálkodása és szakmai színvonala megfelel-e a közgyűlés által támasztott követelményeknek. Az ellenőrzésről készült jelentés szerint az intézmény az átszervezés kezdeti nehézségei után koordináltan, a fenntartói döntések betartásával működik. A folyamatos jogszabályi változásokhoz, illetve a hatáskörök módosításaihoz rugalmasan és humánusan próbál az intézmény vezetése alkalmazkodni. A korábbi átfogó ellenőrzések óta a tárgyi feltételek terén folyamatos az elmozdulás, saját és pályázati forrásokból több felújítás, korszerűsítés történt az egyes szakmai területeken, de optimálisnak még ma sem mondható. Az intézménynél a Szociális és Gyámhivatal által végzett szakmai ellenőrzések kapcsán feltárt hiányosságok folyamatosan megszüntetésre kerülnek, ez tükröződik a szűrőpróbaszerűen megtekintett dokumentációkból is. Az összevont alaptevékenységként 24 szakterületet ellátó intézmény költségvetési gazdálkodása rendkívül összetetté vált. Kiadásait döntően részben támogatásból finanszírozza, saját bevétele minimális a tevékenység jellege és a szűkös kapacitás miatt.

6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása

Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekvédelmi Intézmény – Módszertani Központ bűnmegelőzési tevékenysége

A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának, az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása:

Az intézmény bűnmegelőzési tevékenységének bemutatása:

Általános adatok

Település neve: Miskolc

A település lakosság száma: 163 499 fő

A településen élő gyermekek száma (0-18 éves korosztály): 28.873 fő

A gyermekjóléti szolgálat által a településen ellátott:

családok száma: 2.395, azon belül az ellátott gyermekek száma: 4.120 fő

A bűnözés és a veszélyeztetettség alakulása, a bűncselekménnyel kapcsolatos statisztikai adatok elemzése, a bűncselekmények elkövetésének okai:

- Bűnelkövetések száma: 195
- Sértetté válások száma: 21
- Kiskorúak veszélyeztetettsége: 260 esetben
- Fiatalkorúak veszélyeztetése: 634 esetben
- Családon belüli erőszak előfordulása: 24 esetben

A bűnmegelőzési tevékenység átfogó bemutatása

Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény

„Legyetek jók, ha tudtok!” komplex bűnmegelőzési modellprojekt

A modellprojekt előkészítése több évvel ezelőtt megkezdődött, a program kidolgozására azonban 2009-ben került sor, speciálisan a helyi igényekre reagálva. 2013. évben közel 700 emberrel sikerült a program keretein belül kapcsolatba kerülni.

A projekt eredeti célkitűzése egy olyan komplex bűnmegelőzési programsorozat megvalósítása volt, amely széles korosztályi körben célozza a szolgáltatást nyújtó intézmény ellátási körzetében élő lakosságot.

A komplex projekt három, egymástól jól elkülöníthető, ugyanakkor egymásra épülő, egymás hatását erősítő modulból áll. Így vált lehetővé a komplexitás megvalósítása, megteremtve a különböző célcsoportokkal a különböző intenzitású együttműködés lehetőségét és eredményességét.

A három modul a következő:

- Tematikus, bűnmegelőzéssel foglalkozó csoportfoglalkozások lebonyolítása a város több, elsősorban hátrányos helyzetű gyerekeket oktató általános, illetve középiskolájában.
- A bűnmegelőzési csoportfoglalkozásokon már korábban részt vett, a téma iránt érdeklődő fiataloknak kortárssegítő-képzés, a csoportos szociális munka módszereinek alkalmazásával.
- Családi játszóházak szervezése az intézménnyel kapcsolatban álló azon családok számára, ahol a bűnelkövetői magatartás megjelent a családtagok körében.

A projekt céljai:

átfogó célja:

- A gyermek- és fiatalkorúak áldozattá, illetve elkövetővé válásának megelőzése, csökkentése, a csellengés megakadályozása, önismeret- és személyiségfejlesztés, a nemet mondás képességének fejlesztése.
- A családi kohézió erősítése, a szabadidő közös, hasznos eltöltésével kapcsolatos alternatíva nyújtása.
- A társadalom többsége által normakövetőnek ítélt magatartási minta közvetítése a programba bevont gyerekeknek, valamint szüleik, családjuk és barátaik felé.
- A negatív szocializációs mintát nyújtó szülők értékrendjének átformálása annak érdekében, hogy a gyermek a jogkövetést értéknek tartó szülői mintát kaphasson.

A projekt konkrét célja évről évre változik, igazodva a programba bevont családok, fiatalok, gyermekek igényeihez, a bennük bekövetkezett változásokhoz, elősegítve a folyamatos fejlődést, továbblépést.

- Kortárs-segítők képzése, és segítségükkel a normakövetést értéknek elfogadó magatartási minta minél szélesebb kör felé történő továbbadása, közvetítése.
- Kortárs, illetve sorstárs- segítők bevonása a bűnmegelőzési órák levezetésébe, tartásába.
- Olyan, kortárs-segítők által írt és előadott, bűnmegelőzési témájú kisfilmek készítése, amelynek segítségével lehetőség nyílik a továbbiakban speciális tematikájú bűnmegelőzési csoportfoglalkozások tartására az arra igényt tartó oktatási intézményekben.
- A családi játszóház kiszélesítése, a programba bevont családok, gyerekek számának emelése. Elsődleges cél a normakövető társadalomba való integrálódás igényének felkeltése a résztvevőkben.
- A sportnak, mint értékteremtő, a szabadidő hasznos eltöltésére alternatívát kínáló tevékenységnek beépítése a projekt mindhárom moduljába.

A projekt eredményei modulonként:

1. modul: Bűnmegelőzési órák
2. modul: Családi játszóházak
3. modul: Kortárs - segítő képzés

2013 végén Magyarország bűnmegelőzési jó gyakorlataként jelent meg a modellprojekt a „Kultúra érzékeny konfliktusok és kezelésük - technikák és jó gyakorlatok!” című, nemzetközi bűnmegelőzési jó gyakorlatokat bemutató kiadványban.

A program vezetője: Koósne Juhász Edit

Iskolai - óvodai - bölcsődei - börtön szociális munka

2013-ban is folytatódott a már évek óta rendszeressé vált iskolai szociális munka, kiegészítve az óvodai szociális munkával. Rendszeressége, helye és feladata a következő:

- ideje: igény szerint heti, kétheti rendszerességgel
- helye: a területi szolgáltatási központok oktatási - nevelési intézményei,
- tanácsadás tanulóknak, az iskolai és más élethelyzetek nehézségeiben,
- tanácsadás tanár - diák - szülő konfliktusban,
- tanácsadás - nevelő - szülő konfliktusban,
- tanácsadás pályaválasztásnál, iskola befejezésénél,

- tanácsadás iskola választásában,
- ügyintézés, szociális problémák rendezéséhez nyújtott segítség,
- tanácsadás szülőnek gyermeke iskolai nehézségeinek megoldásában, illetve nevelési-életkérdésekben

Középiskolákban végzett szociális munka, mint kiemelt terület

Baross Gábor Postaforgalmi Szakközépiskola

Cél egy empatikusabb szemlélet kialakítása mindegyik osztályban, nem csak a korosztály, hanem a környezet más tagjai felé (szülők, tanárok, idegen felnőttek) is. Szemléletváltás kialakításának segítése azáltal, hogy az „üss, vagy fuss” reakció háttérében álló pszichés tényezőkre rávilágítva, a nézőpontváltás képességét gyakoroltatva, segítve, a csapatmunka gyakoroltatása, támogatása útján fejlesztjük a gyermekek konfliktuskezelési készségét.

A családi életre nevelés csoportfoglalkozások célja, a családra, mint értékhozó színtérre való tekintés kialakítása, a férfi és női „lélek” és szerepek feltérképezése, és a saját gyökerek feltárása, a fájdalommentes konfliktuskezelés elsajátítása útján.

A konfliktus és agressziókezelési csoportfoglalkozáson 3 osztály vett részt: 9/N, 10/C és a 11/C osztály, összesen 18 alkalommal (9/N osztály 4 alkalom; 10/C osztály 7 alkalom; 11/C osztály 7 alkalom).

A családi életre nevelés témájában szervezett csoportfoglalkozásokon a 12/Ny osztály, mint „kilépő” osztály vett részt 5 alkalommal. (Tervezett foglalkozás: konfliktuskezelésnél 12 alkalom/ osztály, családi életre nevelésnél 10 alkalom/osztály.)

Iskolai konfliktus és agressziókezelési csoportfoglalkozás tematikája

- Ismerkedés, bemutatkozás, „tréning” célok áttekintése
- Konfliktus meghatározása, esélyei, körfolyamata
- Érzelmek szerepe a konfliktusokban
- Kommunikáció szerepe a konfliktusokban
- A konfliktusok kiterjedési fokai
- Film nézés (Pirosszka), élmény feldolgozás
- Konfliktuskezelési gyakorlatok (Mond szabály)
- Konfliktuskezelési gyakorlatok (Nézőpont váltás)
- Konfliktuskezelési gyakorlatok (Aktív hallgatás)

Családi életre nevelési csoportfoglalkozás tematikája

- Ismerkedés, bemutatkozás, „tréning” célok áttekintése
- Nemi identitás
- Férfi agy, női agy
- Családmodellek
- Mesterséges/természetes családtervezési formák
- Film nézés (Sarah választása)
- Film élményeinek feldolgozása
- Családi szerepek
- Kommunikációs szerepe a családban
- Konfliktuskezelési gyakorlatok (Nézőpont váltás)

Diósgyőri Vasgyári Kollégium

2013 októberében megkeresésre került a Diósgyőr- Vasgyári Szakképző Iskola Kollégiuma azzal a céllal, hogy az ott tartózkodó diákok számára csoportfoglalkozást tartsanak a szakemberek, mivel az Ifjúságvédelmi őrző és a napi terepmunka során olyan problémás fiatalokkal találkoztak, akik az intézmény lakói. A szerda délutáni időpontban állapotok meg, amikor 16.00-17.30 óráig csoportos programokat, beszélgetéseket, filmvetítést tartottak. Vacsora után a fiatalok igény szerint egyéni segítőbeszélgetésen vehettek részt.

Csoportos programok

- közösségépítő játékok /activity, tabu, szólánc, láncjáték/
- Kovácsné Leskó Anna rendőr őrnaggyal az Ifjúságvédelmi és Bűnmegelőzési Alosztály munkatársával közösen tartott filmvetítés és beszélgetés a „disco balesetek” következményeiről.
- értékfeltáró csoport - foglalkozás

Bölcsődei szociális munka

2013 novemberétől bevezetésre került teljes intézményi szinten a város mind a tíz bölcsődéjében a bölcsődei szociális munka, amelynek szemlélete holisztikus, összefüggéseiben, komplex módon, a szociális munka eszközeivel próbálja kezelni a felmerülő problémákat, oly módon hogy az érintettek érdekei ne sérüljenek.

Célja:

- Elsődleges prevenció biztosítása annak érdekében, hogy a gyermek lehetőség szerint ne kerüljön be a gyermekvédelem rendszerébe.
- A kisgyermeknevelők és a szülők számára adekvát szakmai, szükség esetén mentális segítség nyújtása.
- A veszélyeztetett gyermekek minél korábban történő kiszűrése.
- Az észlelő-és jelzőrendszer működésének segítése.
- A gyermekvédelmi felelős munkájának szakmai segítése, megerősítése.
- Egységes szemléleten alapuló szociális segítségnyújtás megszervezése.
- A családsegítő és gyermekjóléti területi szolgáltatási központok által biztosított preventív jellegű szolgáltatások elérésének lehetővé tétele a gyermekek és szüleik számára.

Börtönben végzett szociális munka

A Fazola úti Területi Szolgáltatási Központ 2011 májusától a B.-A.-Z. Megyei Büntetés-végrehajtási Intézményben - Miskolc, Fazekas u. 4. szám alatt - indította be a börtön szociális munkát. A foglalkozások 3 havonta ismétlődve 8-10 fő részvételével zajlanak, amelynek segítségével a börtönártalmakat próbálják meg kezelni a csoportfelelősök. A szakemberekkel való együttműködés fontos célja, hogy a (fiatal) felnőtt emberek bűnismétlést és ezzel párhuzamosan újabb büntetést ne szenvedjenek el.

Munkatanácsadás az Avason a Ferenczi Sándor Egészségügyi Szakközépiskolában és a Szemere Bertalan Szakközépiskola Szakiskola és Kollégiumban.

A családsegítő szolgáltatásban kuriózum, hogy középiskolában is végeznek szociális munkát, kiscsoportos módszert alkalmazva. A program célja a fiatalok megismertetése a munka világával, és munkába lépés alapjaival, ötvözve mindezt pályaaorientációs elemekkel.

Természetesen fontos a bűnmegelőzés szempontjából, hogy a gyermekek - fiatalok - családok olyan kötött vagy kötetlen programokon vegyenek részt, amelyek nem csak a szabadidő hasznos eltöltésében, hanem egyéb a hétköznapi dolgokban, munkában, életvezetésben, társas

együttélésben is a hasznukra válják. A területi szolgáltatási központok ebből kiindulva folyamatosan szervezik a játszóházakat, a családi napokat, és egyéb csoportos foglalkozásokat.

Játszóházak - táborok - családi napok

Jeles napokhoz, ünnepekhez kötődő családi rendezvények szervezése 2013 évben is sok alkalommal történt az adott TSZK-ban. A farsangi, a húsvéti, az anyák napi, a gyermeknapi, a szüreti, a halloween és a karácsonyi játszóház minden alkalommal nagy sikert arat a gyerekek körében. Sok esetben a két szolgáltatás (családsegítés - gyermekjóléti központ) kliensei vesznek részt rajta, amelyet hosszú előkészületi munkák előznek meg. A játszóházak szervezési feladatai megoszlanak a munkatársak között, az éves munkaterv során. Egy-egy játszóház szervezésében nagy segítséget jelent a helyi képviselők támogatása, amely biztosítja a szükséges eszközöket, és a gyerekeknek az esetenkénti étkeztetését. A játszóházak telt házas látogatottságúak.

A hátrányos helyzetű gyermekek számára táborok szervezése fontos célja a területi szolgáltatási központoknak. Ezeket főleg a nyári időszakban valósítják meg a szakemberek, amikor az iskola, óvoda keretei közül a gyerekek kikerülnek. A táborok célja, a hasznos szabadidő eltöltése, a készségfejlesztés, a szolgálat bemutatkozása a lakosság felé, és nem utolsósorban a gyerekek napközbeni ellátása a napközi táborok keretében. Cél, hogy a szolgáltatás olyan arculatban jelenjen meg a lakosság felé, amely támaszt nyújtó, segítő, bizalmat közvetítő. Fontos, hogy a lakosság a gyermekjóléti szolgáltatásba a segítő szándékot, egy olyan szolgáltatást, ahová feltétel nélkül beléphet és segítséget kaphat.

2013 nyarán sem maradhatott el a napközis és bentlakásos táborok szervezése. A táborok szervezésénél fontos szempont, hogy egész nyáron át tartsanak, mivel sok dolgozó szülőnek okoz gondot a hosszú nyári szünetben a gyermek felügyeletének megszervezése. Ráadásul sok szervezet - intézmény olyan táborot szervez, ami anyagilag nagyon megterheli a családokat. A támogatók segítségével megoldott, hogy a táborral járó költségek ne terheljék meg az egyébként is nehéz anyagi helyzetben lévő családokat.

A területi irodák és a központban működő prevenciós programok átláthatósága érdekében prevenciós programnaptárt működtet az intézmény, amely a honlapon mindenki számára elérhető, nyilvános.

Pipacs Napközis Tábor (2 hetes) Avas TSZK szervezésében

A tábor célja: hasznos szabadidős tevékenység biztosítása a szünidejüket töltő gyermekek számára, a társadalomba való beilleszkedésük és kortárskapcsolataik erősítése. Feladat, hogy a résztvevő gyermekek figyelmét felhívják a természetjárás szépségeire és a természetvédelem fontosságára.

Célcsoport: 6-14 év közötti, általános iskolás gyermekek, létszám: 30 fő.

A tábor helye: Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekvédelmi Intézmény-Módszertani Központ Avasi Területi Szolgáltatási Központ

Programok: Kirándulás Lillafüreden, Garadnán, Tapolcán, és a Majális parkban. Látogatás a Diósgyőri Várban, az Anna Barlangban, valamint a Miskolci Állatkert és Kultúrparkban. Strand a Diósgyőri Várfürdőben, bobozás a Miskolc- Tapolcai Bob pályán. Sportvetélkedők, csapatjátékok és sorversenyek az Avastetői focipályán és a Garadnai játszótéren.

Mesés nyár vár ránk – Erzsébet tábor, Zánka avasi csoport

Célcsoport: Az intézmény által gondozott (alapellátás, vagy védelembe vett) 9 – 14 éves korú gyermekek.

A gyermekek többsége jól ismerte egymást, mert a korábbi években a gyermekjóléti központ által szervezett nyári napközis táborokban, illetve egyéb játszóházakban már találkoztak. A táborban folyamatos programokat szerveztek a gyerekeknek, közösségépítő játékokat játszottak, hagytak időt a szórakozásra, fürdőzésre. Az ellátott gyerekeknek hatalmas lehetőség volt kiszakadni a mindennapi hétköznapi szűrkeségéből.

Játszóházak és szabadidős programok az avasi TSZK-ban

A TSZK havi rendszerességgel szervez a gyermekek részére különböző készség-, és képességfejlesztő programokat. Több alkalommal került megrendezésre a Dialóg Egyesülettel és a Kék Vonal Egyesülettel prevenció program sorozat. Drogfogyasztás, áldozattá válás, valamint egyéb az életre felkészítő foglalkozások tekintetében.

Nyári napközis táborok - Fazola - Perces TSZK szervezésében

Az egyik tábor 2013 júniusában 5 családgondozó szervezte 29 gyermek részére a Percesi Területi Irodával közösen. A napi program két fő részre tagolódott. Délelőtti-ként kirándulásokon, délutánonként kreatív játszóházakban vehettek részt a Percesi Területi Irodában.

A gyerekeknek lehetőségük volt kirándulni, bobozni, látogatást tenni a Budapesti Állatkertben, strandolni, mozizni stb., amelyek során nagyon jól érezték magukat a résztvevők.

Másik napközis tábor 2013 augusztusában került megrendezésre. A tábor 6 családgondozó szervezésével sikerült megvalósítani, amely során 24 gyermek vehetett részt a változatos programokban. (Túra Andó kútra, strandolás, Tűzoltóság és tűzoltó autóval ismerkedés, kreatív foglalkozás stb.)

Játszóházak és szabadidős programok a Fazola - Perces TSZK-ban

Előző évekhez hasonlóan idén is működött a **Baba-mama játszóház** heti rendszerességgel. Évente jelentősebb ünnepek alkalmával már 2009-től **Ünnepváró Községi Programok** szervezésére került sor. 2013-ban két alkalommal (Húsvét, Karácsony) bonyolította le a programot a központ.

A **Mikulás ünnepség** tavalyi éven is megrendezésre került a dolgozók gyermekei részére. A Mikulásműsor mellett a gyermekek kézműves foglalkozásokon is részt vehettek és mézeskalácsot is süthettek.

A Fazola TSZK-hoz hasonlóan Lyukóban is változatos programokat szerveztek a családgondozók, amelyekben szinte minden korosztály részt vehetett.

A programok:

Szemétszedés, húsvéti Játszóház, anyák napi játszóház, nyári játszóház 2013. július 07. naptól 2013. augusztus 23. napig, alternatív napközis tábor 2013. augusztus 26- 30., használt ruha „turi”, őszi szüneti programok, női kör, karácsonyi játszóház.

Percesi sport - szabadidős és prevenció csoport

Egyes általános iskolákban halmozottan jelentkeznek a hátrányos helyzetű, nagy mozgásigényű, közösségbe nehezen beilleszkedő, illetve más problémákkal is küzdő gyermekek csoportja. Számukra szervezetük a „dühöngőt”, amelynek elsődleges célja a feszültség levezetése, sport tevékenység során. Mivel a testnevelés órákon tanterv szerint kell dolgozni, mindig nagyon kevés idő jut a játékokra, amit a tanulók hiányolnak. Fő cél volt, hogy felügyelet és megfelelő szabályok mellett, kedvükre játszhassanak a gyerekek.

A csoportot 2006. szeptember 19. napon indították Perecesen a Kuti István Általános Iskolában, a felső tagozatos tanulók számára. Mivel ez az iskola a 2006/2007. tanév végén bezárásra került, a tanulókat az Erenyői és a Bulgárföldi általános iskolába helyezték el.

A Bulgárföldi Iskolában a tornaterem oly mértékben kihasznált volt, hogy nem találtak időpontot számunkra, így az Erenyői Általános Iskolában (Faller J. u. 9. sz.) került megszervezésre újra a csoportot 2007. október 09. naptól, amely a mai napig folyamatosan működik, csütörtökönként 14.00-15.30 óráig.

A csoport továbbműködésének célja, hogy a perecesi, hátrányos helyzetű gyermekek fejlődését elősegítse.

A csoportfoglalkozásokra összesen 39 gyermek iratkozott be, de a résztvevők száma mindig változott 11 és 20 fő között mozgott. Átlagosan foglalkozásonként 15 tanuló vett részt. A csoport hetente egy alkalommal csütörtöki napokon, 2013-ban 22 alkalommal működött, összesen: 338 gyermek vett részt rajta.

A gyerekekkel tartandó csoportfoglalkozások előtt, rendszeresen lehetősége volt a pedagógusoknak, illetve ifjúságvédelmi felelősnek a problémás esetek közös megbeszélésére. Ennek célja, az iskolában kialakult konfliktusok kezelése és megelőzése, valamint a pedagógusok mindennapi munkájának megkönnyítése.

A foglalkozásokon nyugodtan lehetett kiabálni, tombolni (felügyelet mellett), szem előtt tartva a testi épségük ne legyen veszélyben. Bemelegítésként rendszerint kidobót játszottak a gyermekekkel. A foglalkozásokat ketten vezették. Később pedig igény szerint választhattak a gyerekek a játékok közül (kidobó, birkózás, trambulinról ugrálás, röplabda, kosárlabda, sorsverseny stb., szükség esetén konfliktuskezelés).

Eredmények: A csoport kezdetben a „Játszani is engedj” nevet viselte, majd a csoport később ezt megváltoztatta „Perecesi dühöngő”-re. Ez a név pontosan tükrözi a csoport tevékenységét. A csoportvezetők számára a fő cél az volt, hogy a gyerekek jól érezzék magukat, levezessék a fölösleges energiát, ugyanakkor a játékok során kialakuljon bennük egyfajta szabálytudat, a másokra való odafigyelés. A túlzott energia és a gyermekekben lévő feszültség természetes levezetési módja ennél a csoportnál a másik ütése, megalázása, kinevetése, csúfolása, rúgása stb. Óriási feladat volt - és többnyire még ma is az – az indulatok megfékezése, a tanulók sorba állítása, két játékos csoport kialakítása, ennek megtartása, a játékszabályok betartása, a figyelem elérése, a balesetek elkerülése stb.

A tanulók és pedagógusok egyaránt számítanak a szakemberek segítségére. A gyerekek közül többen már a Kuti iskolában is részt vettek a foglalkozásokon. Ők aktív részesei a csoportnak, az új tagok beilleszkedtek. Visszajelzések szerint szeretnek járni a csoportba és várják, minden héten az új alkalmakat. Ösztönzi őket a foglalkozás, mert a napköziben hamarabb megtanulnak, csak mehessenek a foglalkozásra. Tapasztalatok mutatják, hogy a fiúk próbálnak tekintettel lenni a lányokra a játék során. Boldogok, ha valamilyen feladatot jól meg tudnak csinálni, büszkék magukra. A maguk módján próbálják a tiszteletet megadni a csoportvezetők számára. Gyakran szeretnének tovább maradni, igényelnék a foglalkozást többször egy héten, nagyobb időtartamban.

Perecesi Kölyök Klub

Célcsoport: iskoláskorú gyerekek

Célja: Szabadidő hasznos eltöltése, közösségfejlesztés, prevenció a nyári szünet alatt.

Programok: Kreatív foglalkozások, sportolási, szabadidős tevékenységek.

Időpontja: 2013. július 2. naptól 2013. augusztus 15. napig, minden kedden és csütörtök délután (13.00-16.00), valamint 2013. október 30. napon tartott játszónap.

Helye: Perecsi Területi Iroda, Miskolc, Bollóalja 115.

Segítők száma: 7 fő (perecsi munkatársak)

Gyerekek : a foglalkozásokon 15 alkalommal, összesen 125 fő vett részt. Alkalmanként átlagosan 8,3 fő.

Idén először került megrendezése a Perecsi Területi Iroda által tartott Perecsi Kölyökklub, illetve játszónap, amely a Perecsen élő iskoláskorú gyermek körében nagy sikert aratott. Többen jelezték, hogy a következő évben is szívesen részt vennének a programokon a szünetek alatt.

Nyári napközis tábor a Kassai úti TSZK szervezésében

A napközis tábor eredeti helyszíne a Vasgyári Közösségi Ház, amit az előző két évben ingyenesen rendelkezésre bocsátottak. Az idén sajnos magas térítési díjat szabtak meg az öt napra, amit az intézmény költségvetéséből lehetetlen lett volna kigazdálkodni. Az intézmény szomszédságában lévő Alkoholizmus Ellenes Egyesület a segítséget nyújtott és térítésmentesen rendelkezésre bocsátotta az egyesület helységeit. A táborba összesen 10 fő 6-14 éves gyermek jelentkezett. Többségében lányok képviseltették magukat, de három fiú is volt. Előzetesen minden szülő tájékoztatást kapott a programok és a részvétel szabályairól.

A tábor céljai:

- Prevenció
- Szabadidő hasznos eltöltése
- Közösségi nevelés
- Kortárs csoportok kapcsolatainak erősítése

Nyaranta sok családban problémát jelent a gyermekek felügyeletének megoldása, szabadidejük hasznos eltöltéséről való gondoskodás. A napközis tábor preventív célja a felügyelet nélküli, csellengő vagy „kulcsos” gyermekek számára alternatív szabadidős programot ajánlani, illetve azoknak a szülőknek segíteni, akiknek gondot okoz gyermekük elhelyezése a nyári szünidő alatt. A prevención túl hangsúlyossá vált a gyermekek közösségi nevelése, az egymáshoz való alkalmazkodás, a tolerancia, a másság elfogadására való képességük fejlesztésére.

Programokon keresztül többféle érték került a középpontba: művelődés (Kis Jankó Bori Emlékház), népi kultúra (Mezőgazdasági Gépmúzeum,), hagyományörzés („Faluház”, kenyérlángos sütés), egészséges életmódra nevelés, állóképesség javítása (Lillafüredi túra), kreativitás (fényképtartó készítése), manuális készségek (kézműves foglalkozás) fejlesztése.

Játszóházak és szabadidős programok a Kassain úton

„Tavaszköszöntő Családi Játszóház”

A 2013. március 1-jén a Vasgyári Közösségi Házban megrendezett Családi napon a Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekvédelmi Intézmény – Módszertani Központ Fazola úti Területi Szolgáltatási Központ ellátási területén (Lyukóvölgy, Vasgyár) élő hátrányos helyzetű családok vettek részt. A jelzőrendszeri együttműködésben velünk szakmai kapcsolatban álló iskolák, óvodák vezetőivel ismételten felvették a kapcsolatot és szóróanyag segítségével juttatták el a Családi Nap szervezésére vonatkozó információt.

A program szervezésekor elsődleges szempont volt, hogy elsősorban azokkal az iskolákkal, óvodákkal vegyék fel a kapcsolatot, ahová a hátrányos helyzetű családok gyermekeinek nagy része jár.

A rendezvényre külön meghívásra kerültek a Tüskevár Óvoda fogyatékkal élő gyermekei, illetve pedagógusai.

„Gyermeknap Családi Játzóház”

2013. június 7. napon a Lyukóvölgyi Közösségi Házban Családi Napot rendeztek. Az előző rendezvényhez hasonlóan a júniusi Gyermeknapon is a Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekvédelmi Intézmény – Módszertani Központ Fazola úti Területi Szolgáltatási Központ ellátási területén (Lyukóvölgy, Vasgyár) élő hátrányos helyzetű gyermekek és családok vettek részt.

A szünidő beköszöntével egyre nagyobb igény mutatkozik az értelmes, kulturált időtöltést nyújtó szabadidős programokon való részvételre. Miután a nehéz anyagi helyzetben élő családok nem lennének képesek önerőből hasznos, tartalmas programokat biztosítani a gyermekeik számára, így nekik különösen nagy segítséget jelentett a soron következő, június 7. napi családi rendezvény.

„Szüreti/Őszi Családi Játzóház”

2013. október 11. napon sor került az Őszi Családi Nap lebonyolítására a Lyukóvölgyi Közösségi Házban.

A kitűzött célok maradéktalan megvalósítására nagy gondot fordítottak, szakmai kapcsolatban álló iskolák, óvodák vezetőivel és pedagógusaival felvették a kapcsolatot és szóróanyag/plakát segítségével tájékoztatták őket a Családi Nap szervezéséről, a gyermekek részvételének fontosságáról. A közoktatási intézmények vezetői örömmel vették az újabb családi nap szervezésének tervét, amelyre készségesen engedték el a gyermekeket az utolsó órákról.

A programban résztvevő iskolák, óvodák: Nyitott Ajtó Baptista Általános Iskola (Miskolc, Téglagyár út 3.), Nyitnikék Napközi otthonos Óvoda (Miskolc, Andrásy út 53/a.), Győri Kapui Általános Iskola (Miskolc, Miklós u. 13.) és Vasgyári Óvoda (Miskolc, Kabar u. 1.) által delegált „szokásos” gyermeklétszám mellett jóval több résztvevő jelent meg a rendezvényen.

A tervezett 50 fő helyett ezúttal 143 gyermek és családtagjai, összesen kb. 180 fő látogatott el az őszi játszóházra október 11-én. A program sikerét mutatja az érdeklődők számának triplázódása, illetve a helyi (Lyukóvölgyi) lakosok egymást is rendszeresen bevonják a programokba. A 12-től nyitó alkalom kezdetén még a házi orvos is rendelést tartott a Lyukóvölgyi Közösségi Háznál, így a nála megforduló családok is jelezték, hogy délután mindenképpen visszalátogatnak a rendezvényünkre, de előtte hazamennek és szólnak a többi családtagoknak, rokonoknak, ismerősöknek is, hogy ők is részt vehessenek rajta.

„Mikulás-váró Családi Játzóház”

2013. december 6. napon pályázati program keretében rendezték meg a záró rendezvényt a Vasgyári Közösségi Házban a Mikulás-váró Családi Napot.

Hatalmas volt az érdeklődő gyermekek és családtagjaik létszáma. Utolsó programon mintegy 250 fő vett részt, amely az eddigiekhez képest is kiemelkedően nagy részvételt jelentett.

A programban rendszeresen résztvevő iskolák, óvodák: Nyitott Ajtó Baptista Általános Iskola (Miskolc, Téglagyár út 3.), Nyitnikék Napközi otthonos Óvoda (Miskolc, Andrásy út 53/a.), Győri Kapui Általános Iskola (Miskolc, Miklós u. 13.) és Vasgyári Óvoda (Miskolc, Kabar u. 1.) az előzetesen megbeszéltekhez képest jóval több gyermeket hoztak el a programra. A rendezvény jó híre, a változatos és tartalmas tevékenységek vonzóvá váltak a gyermekek körében, így újabb és újabb osztályok és csoportok jelezték, hogy ha csak egy-két órára is, de mindenképpen szeretnének eljönni a Családi Napra. Sokan keresik meg az intézményt, illetve

csatlakoztak a programhoz a Vasgyár területén élő lakosok, családok közül. A sikeres népszerűsítésnek köszönhetően számos háztartásba eljutott a Családi Nap híre.

Bebizonyosodott, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek és családjaik részére nyújtott preventív jellegű szolgáltatások egyre nagyobb hangsúlyt kapnak mind a nevelési-oktatási intézmények, mind az érintett családok életében. Gazdag és nagyon pozitív szakmai tapasztalatokra építve, így a jövőben is folytatják a jó hagyományt, vagyis a tartalmas szabadidőtöltés feltételeit biztosítják, amelyet minél több gyermek számára elérhetővé teszik.

Erzsébet Tábor az Arany János úti TSZK szervezésében

A tábor szervezése az Erzsébet program „Mesés nyár vár ránk” pályázat beadásával indult, ahová családsegítő és/vagy gyermekjóléti szolgáltatásban, valamint átmeneti gondozásban részesülő gyermekek pályázhattak. A tábor szervezése a gyermekek toborzásával kezdődött, 2013 tavaszán a Fazola, az Arany TSZK és a Gyermekek átmeneti otthona bevonásával. A pályázat benyújtásához mintegy negyven gyermek került összeírásra.

A táborban folyamatos programokat szerveztek a gyerekeknek, közösségépítő játékokat játszottak és hagytak időt a szórakozásra, fürdőzésre. Az ellátott gyerekeknek hatalmas lehetőség volt kiszakadni a mindennapi hétköznapi szürkeségéből.

Nyári napközis tábor

Az Arany János Úti Területi Szolgáltatási Központban gyülekeztek minden reggel. A szolgálat fogadóképességét a tábor kézműves foglalkozásaihoz nem lehetett igénybe venni a folyamatos kliensforgalom miatt. A Derűs Alkony Szolgáltatási Központ nyújtott segítséget: a klubszobájukat átengedték a kézműves foglalkozásokhoz.

Ebédet a Belvárosi Konyha biztosított, a tábor legtöbb programja külső helyszínen zajlott.

A tábor célja: Lehetőséget biztosítani a gyermekek számára, hogy szünidejük egy részét strukturáltan, aktívan, gyermekközösségben tölthessék el.

A gyermekek kreativitásának kibontakoztatásához, képességeik és készségeik fejlesztéséhez, feszültségük levezetéséhez, sikerélményt, örömforrást jelentő hobbi tevékenységhez mintát nyújtani, megfelelő alapot teremteni, motiválni.

A szülők részére segítséget nyújtani gyermekeik megfelelő elhelyezésére a nyári szünet egy részében.

Nagy sikert aratott a tűzoltóságon tett látogatás, ahol a tűzoltók megismertették a gyerekekkel néhány fontos tudnivalót a tüzek kialakulásának megelőzésével, oltásával, különböző oltóanyagok használatával, valamint a tűzoltók mindennapi feladataival kapcsolatban. Nagyon nagy örömeikre kezükbe vehettek néhány eszközt, amelyet különböző helyzetekben használnak a tűzoltók, beülhettek egy tűzoltó autóba és felvehettek egy tűzoltó sisakot is.

Hasonló élményt nyújtott a rendőrség kutyakiképző telepén, ahol bemutatták, hogyan történik a kutyák kiképzése, állandó gyakorlatozása, milyen esetekben, helyzetekben használják a rendőrkutyákat. Strandolás a Miskolc-Tapolcai Barlangfürdőben, túrázás Lillafüred – Fehérvölgy-lápa túraútvonalon. A miskolci rádió stúdiójában élő adásban vehettek részt a gyermekek, mint kívánságműsor keretében küldhettek dalokat barátaiknak, családjaiknak. Sportfoglalkozást tartottak a Baross Gábor Szakközépiskola tornatermében, az iskolai védőnő kolleganőnk jóvoltából. Délutánonként kézműves foglalkozásokat szervezett az intézmény.

Közös terepmunka („Ifjúságvédelmi őrjárat”) keretén belül a Városi Rendőrkapitányság, Bűnügyi Osztály Ifjúságvédelmi Alosztályával, a B.-A.-Z. Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztályával és a B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelőségével, 2013 januárjától csatlakozott az őrjárhoz a Miskolci Önkormányzati

Rendészet is. Megvalósítás: kampányszerű hétköznapi délelőtt (például iskolakerülés, dohányzás és egyéb egészséget károsító szerhasználat, csellengés miatt), illetve hétvégén este (például éjszakai szórakozóhelyek, játékterem látogatása, italfogyasztás, egyéb egészséget károsító szerhasználat miatt) havonta.

Parkok, játszótérek, sportpályák, szórakozóhelyek, játékterem fokozott figyelemmel kísérése.

A problémátípusok közül a koldulás kapcsán elmondható, hogy a korábbi évekhez képest stagnál annak jelenléte, ezáltal szabad kapacitásnak megfelelően fókuszálnak a magatartásukkal fejlődésüket veszélyeztető fiatalokra. Jellemző megnyilvánulási forma az iskolakerülés és az egészségkárosító szerek fogyasztása.

A fentebb jelzett probléma (iskolakerülés, egészségkárosító szerek használata) még mindig túl nagy arányban érinti a 14-18 éves korosztály tagjait. Tapasztalatok szerint a fiatalok 1/3-a fogyaszt dohányterméket, iskolaidő után gyakran keresik fel a különböző (szeszesített forgalmazó) vendéglátóipari-egységeket. Ennek oka, hogy a fiatalok egészségkárosító szerfogyasztó magatartása mindenképpen összetett probléma, amelyet önállóan nem minden esetben lehet kezelni a gyermekjóléti utcai szociális munka eszközeivel. A felvázolt probléma szerint a fiatalok meg akarják és meg is tudják szerezni az egészségkárosító szereket. Ennek kezelése akkor tekinthető hatékonynak, ha a folyamat mindkét résztvevőjét (kereskedő/vendéglátó és a fogyasztó/gyermek), valamint a háttérben lévő résztvevőket (család/szülő) ellenőrzés/gondozás alá veszik. Szükség lenne a B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelősége munkatársainak rendszeres jelenlétére, illetve a fiatalokkal történő próbavásárlás városi szintű megszervezésére.

Bűnmegelőzési programok szervezése 84 esetben történt.

Az önkormányzatok és egyéb szervek szerepe a bűnmegelőzésben

Bűnmegelőzési bizottságok, kapcsolat az áldozatvédelmi irodával, bűnmegelőzési koncepciók és ezek megvalósulása:

Az áldozatsegítő irodától az elmúlt évben a Fazola TSZK 2 esetben kapott jelzést. Mindkét esetben ugyanazzal a családdal kapcsolatban. A jelzések egyike gyermekbántalmazást tartalmazott, amit később a bejelentő visszavont. A bántalmazást a gyermek, az iskola, a szülők nem erősítették meg, sőt cáfolták. Feltehetően a nagymama így próbálta meg a család életét konfliktusuk miatt befolyásolni.

Több esetben a területi szolgáltatási központok irányították az irodához a klienseiket jogi segítségnyújtás, illetve áldozatvédelemmel kapcsolatban.

A Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény jogutódként is tagja a Miskolci Kábítószerügyi Egyeztető Fórumnak, amelynek célja, hogy Miskolc város lakossága képes legyen egészsége megőrzésére és fejlesztésére, minél nagyobb mértékben legyen mentes a szenvedélybetegségektől, az egészségkárosító magatartástól.

A bűncselekmény kapcsán védelembe vett gyermekekkel kapcsolatos tapasztalat változó képet mutat, amelyek a következők.

Az elkövetővé vált kiskorú alapellátás keretében is sikeresen kezelhető, tettet megbánva, a kirendelt családgondozóval együtt működve próbálja a tettének következményeit viselni. Ezekben az esetekben a család megértette a problémát, mindent megtett megoldása érdekében. Együttműködéséről biztosította a családgondozót.

A leg súlyosabb esetekben az elkövető védelembevételének nincs igazán visszatartó ereje a további bűncselekmények elkövetésére, amelynek végső kimenetele a gyermekvédelmi szakellátásba történő bekerülés.

Bizonyos esetekben a szülők aktívan együttműködtek, de a 16-17 éves gyerekeiket nem tudták kellően irányítani, a fennálló problémák megoldására tett tényleges törekvéseire semmilyen jelet nem mutattak.

A védelembe vett bűnelkövetővé válás indokaként a családgondozók azt az okot látják, hogy ezeknek a fiataloknak az életszemlélete nagyban különbözik a normakövető társaikénál. Nem érzik a bűnelkövetés igazi súlyát életkoruknál fogva. Sokan úgy lesznek bűnelkövetők, hogy családtagjaik, nagyobb testvéreik, rokonaik, kortársaik, bűnelkövető magatartása rossz hatással van rájuk. A családi hagyománynak mondható bűnelkövető életvitele miatt vonják őket hatósági intézkedés alá. Itt a felülvizsgálat során továbbra is a védelembe vétel fenntartására történt javaslatétel.

Probléma, hogy az elkövetett bűncselekmény miatt a büntető eljárás során a bírósági tárgyalásra, ítélethozatalra olyan hosszú idő múlva kerül sor, hogy a büntetés elveszti igazi súlyát.

Eredmények közé tartozik, hogy a programokat a családgondozói esetszámok mellett folyamatosan meg tudták tartani. Olyanok is megismerhették a Szolgálatokat, akik társadalmi státuszuk alapján valószínűleg nem kértek volna segítséget, betekintést nyerhettek a szakmai munkába. A családgondozó, de a gyermek is egy más aspektusban találkoznak egymással, így növekszik a bizalmi kapcsolat, ami erősíti, segíti a segítő tevékenységet.

A prevenció programok az intézményben – másodlagos prevenció, az ellátott gyermekek kapcsán, oktatási intézményekben, az intézményen kívül valósulnak meg elsődleges prevenció jelleggel.

A csoportfoglalkozások, a közösségi programok, az utcai szociális munkások ifjúsági órjázatai azt a célt szolgálják, hogy a gyermekek és fiatalok hasznos szabadidő eltöltését, készségeiknek fejlesztését, jövőkéjük tudatossá tételét, illetve a közösséghez tartozás élményét nyújtja. A közösség működése során kialakított és elvárt magatartási szabályokat a gyermek magáévá tudja tenni és alkalmazza a mindennapi élete során. A közösség hosszú távú megtartása sikeres, ami a serdülők leszakadását, deviáns karrierjét akadályozta meg több gyermek esetében.

Különös gondot fordítottak a védelembe vett gyerekekre bevonták őket a prevenció programokba családjukkal együtt, segítve ezzel az egymásra figyelést, és a közös élményszerzést.

A település bűnmegelőzéssel kapcsolatos jövőre vonatkozó céljai, elképzelései

A közösségi programokat összekapcsolják a megjelenő problémák megoldási módjaival és a fellelhető szükségletek kielégítésével. A területen megjelenő szociális és gyermekvédelmi problémák, már nem kezelhetők egyéni szinten, közösségi jellegűek, amiben a jelzőrendszeren kívül több civil szervezet bevonására is szükség van, hogy a hiánypótló szolgáltatások megjelenjenek és komplex problémamegoldást biztosítsanak a szakemberek.

Működnek prevenció programok, amelyeknek a jó gyakorlatait alkalmazzák. Továbbá bővítik azon iskolák körét, ahol az iskolai szociális munkaforma megjelenhet és még a veszélyeztetettség kialakulása előtt segítséget nyújthatnak számukra.

Avasi civil műhely kialakítása megkezdődött, amikor a Dialóg Egyesülettel és a Kék Vonal Alapítvánnyal közösen egyeztettek a várható Város rehabilitációs projekt keretében tervezett ún. „soft közösségi elemek” tisztázása érdekében. A projekt olyan elemeket is tartalmaz, ahol egyéb civil szervezetek behívására kerülne sor, így felmerült az avasi civil műhely megalakítása, amibe 6-7 civil szervezet behívására javaslatot tettek. Megállapodtak negyedéves találkozóiban az egymás programjainak megismerése és az együttműködés reményében.

A nyári táborokra nagy igényt tartanak a szülők, sok esetben a gyermekek felügyeletét csak a táborokon való részvételekkel tudják megoldani. A mélyszegénységben élő gyermekek szüleinek egyáltalán nincs lehetősége, anyagi forrása arra, hogy gyermekiknek programokat szervezzenek. Az iskolai szociális munka mellett a bölcsődékben is sikerült beindítani a szociális munkát, ami szintén a prevenciót segíti elő.

Az intézmény területi szolgáltatási központjai céljai között szerepel, hogy felhívják a gyermekek, fiatal felnőttek figyelmét a bűncselekmények elkövetésével járó negatív történésekre, azok elkerülésére, vagy akár a bűnisméltés következményeire.

A Miskolci Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályának 2013. évre vonatkozó ifjúságvédelmi jelentése

A társadalmi bűnmegelőzés nemzeti stratégiája első prioritásaként határozta meg azon intézkedések szükségességét, amelyek a gyermek- és fiatalkori bűnözés, valamint a sérelmükre elkövetett cselekmények visszaszorítását célozzák meg.

A fiatalkori bűnözés okait vizsgálva megállapítható, hogy vannak objektív okok, amelyek a társadalmi, illetve a családi környezetben gyökereznek, és vannak szubjektív okok, amelyek az elkövető személyiségében rejlenek. A leggyakrabban előforduló objektív okok közé tartoznak a családi problémák – alkoholistá családi környezet, durva szülői bánásmód, helytelen nevelés – és a rossz baráti környezet, a kortárs csoportok és - nem megkerülhetően - a média negatív hatása.

A változás jelei a fiatalkorú bűnözés intenzitásában is megmutatkoztak, és ez részben annak a következménye, hogy eltűntek azok az összetartó erőt képviselő szervezetek, amelyek nevelési célokat is szolgáltak. Megjelentek ugyan kisebb – főleg egyházi – ifjúsági szervezetek, de ezek nem képesek az ifjúság teljes körét átfogni. A másik tényező a munkanélküliség, és ezzel együtt a létbizonytalanság.

A fiatalkori bűnözés szubjektív okai között vezető helyen áll a társadalmi normák elvetése, az anyagi haszonszerzés, a szexualitás, a bosszú, illetve az egyénben rejlő bűnözői hajlam, az agresszivitás, a média és az internet hatása, amit sok esetben a bűnöző életmódot folytató család, vagy baráti kör is erősít.

A nemenkénti megoszlás vizsgálatakor megállapítható, hogy a felnőttekéhez hasonlóan a bűnelkövetők nagyobb százaléka fiú.

A gyermekkorúak által elkövetett bűncselekményekről pontos számadatok nem állnak rendelkezésre, 2013. évben a Robotzsaru NEO adatai alapján gyerekkor miatt 16 esetben került sor feljelentés elutasítására és 35 alkalommal a nyomozás megszüntetésére. Az új Büntető törvénykönyv hatálybalépésével, egy alkalommal indítottak büntetőeljárást 12-14 év közötti gyerekkorú személlyel szemben erőszakos bűncselekmény elkövetése miatt.

A fenti számok azt feltételezik, hogy 2013 évben összesen 52 gyermekkorú személy követett el bűncselekményt a Miskolci Rendőrkapitányság illetékességi területén.

A fiatalkorúak által elkövetett bűncselekmények vonatkozásában rendelkezésre állnak Egységes Nyomozó Hatósági és Egészségügyi Bűnügyi Statisztika adatok, amelyek alapján a fiatalkorú bűnelkövetők száma az illetékességi területen 317 fő volt, amelyek közül 273 férfi és 44 nő. A fiatalkorú bűnelkövetők aránya az összes elkövetőhöz viszonyítva 11,5 %, ami az elmúlt évekhez képest kissé csökkent.

A rendőri tevékenység szerves része a bűnözés növekedésével szembeni globális reagálásnak, amely nem korlátozódhat csupán a bűnelkövetőkkel szembeni intézkedésre. A Kapitányság az elmúlt években is a bűncselekmények megelőzésének, az azt elősegítő körülmények

széleskörű feltárásának, valamint a lehetőségeket kihasználva a lakosság felé történő közvetítésnek tulajdonította az egyik legnagyobb szerepet, amelynek szerves része az ifjúságvédelmi tevékenység is.

A bűnüldözési és bűnmegelőzési munkához szervesen és elengedhetetlenül hozzátartozik a társszervekkel történő kapcsolattartás, mert a kiskorú veszélyeztetettsége és a fiatalkorú bűnözés elleni küzdelem ott eredményesebb, ahol a gyermek- és ifjúságvédelemben érintett szervek között minden területen hatékony együttműködés alakult ki.

Ebből adódóan az ifjúságvédelmi munkához szervesen és elengedhetetlenül hozzátartozik a társszervekkel történő kapcsolattartás, amelyet a hatóság minden évben kiterjeszt és javít. Ide tartozik a B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal Járási Gyámhivatala, a Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekvédelmi Intézmény – Módszertani Központ, a B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve (ÁNTSZ), a Kábítószer Egyeztető Fórum (KEF), a Drogambulancia Alapítvány, a KLIK Miskolci Tankerülete, B.A.Z. Megyei Pedagógiai Intézet, a Művelődési Házak valamint az Miskolci Önkormányzati Rendészet, Polgárőrség és a különböző vagyonvédelmi cégek.

A rendőrség prevenciós eszközeit áttekintve, elsősorban továbbra is a közterületi jelenlétnek van a leghatékonyabb bűnmegelőzési hatása, ezért az egyenruhás állomány a nap 24 óráját átfogó jelenlétre törekszik, kiemelten kezelve a bűnügyileg veszélyeztetett területek visszatérő ellenőrzését.

A Kapitányságon az életvédelmi és államigazgatási alosztályon egy fő teljes munkaidőben foglalkozik a bűnmegelőzési, áldozatvédelmi feladatok ellátásával. Munkája fontos részét képezi a városban és annak vonzáskörzetében található általános- és középiskolákban, kollégiumokban a bűnmegelőzési órák megtartása, valamint a D.A.D.A. Biztonságra Nevelő Iskolai Program általános iskolás diákok részére történő oktatása.

A család, gyermek- és ifjúságvédelem területén a rendőrség munkatársa Miskolc város és a vonzáskörzetébe tartozó általános és középiskolákban, valamint a kollégiumokban előzetes felkérés alapján, előre elkészített terv szerint rendszeresen tart osztályfőnöki órák keretén belül oktatást a kábítószerrel és más bűncselekményekkel kapcsolatban, továbbá az áldozattá, illetve bűnelkövetővé válás lehetséges eseteiről. Az előadások alkalmával bűnmegelőzési témájú kisfilmek kerültek levetítésre, amelyet a diákok az előadóval együtt elemeznek, továbbá egyéni jellegű konkrét kérdésekben is tanácsot, felvilágosítást ad.

2013. évben összesen 110 bűnmegelőzési óra megtartására került sor. A rendőr-főkapitányság bűnmegelőzési szakvonala néhány iskolában átvette ezt a munkát.

Az általános iskolások bűnmegelőző jellegű oktatása, felvilágosítása a D.A.D.A. programon keresztül valósult meg. Az előző tanévben három általános iskolában, összesen 5 felső tagozatos osztályban került sor ilyen oktatásra. 2013. évben összesen 17 D.A.D.A. óra megtartására valósult meg.

A Kapitányság a korábbi tanévben indította el, és tovább folytatja az ELLEN-SZER program oktatását a Berzeviczy Gergely Szakközépiskolában. 2012/2013. tanévben összesen 6 ELLEN-SZER óra megtartására került sor.

Két gyógypedagógiai oktató és nevelőintézetben, az Éltes Mátyás Óvoda Általános Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézetben és a Tüskevár Óvoda és Általános Iskolában tartottak bűnmegelőzési előadást. A gyermekek értelmi szintjét figyelembe véve játékosan vázolták az áldozattá válás elkerülésének lehetőségét.

Az iskolai intézményekben a fentiekben túlmenően alkalmanként történt eszmegbeszéléseken, a szülők részére felvilágosítást, tájékoztatást adtak a gyermek viselkedésének lehetséges következményeiről.

Lehetőségekhez mérten, az oktatási intézmény kérésére, az általános és középiskolai szülői értekezleteken részt vettek, és tájékoztatást adtak a szülőknek, a gyermek és a fiatalkorúak

körében leggyakrabban előforduló problémákról, iskolai erőszakról, iskolai hiányzásról, az internetezés veszélyeiről, annak következményeiről.

A Miskolci Egyesített Szociális Egészségügyi és Gyermekvédelmi Intézmény Módszertani Központtal, és a területileg illetékes szolgáltatási központokkal a Kapitányság folyamatosan tartja a kapcsolatot, és az általuk megtartott szakmai konferenciákon részt vett.

A Miskolci Rendőrkapitányság bűnmegelőzési tevékenységével kapcsolatban mindenképp elmondható, hogy a társszervekkel folyamatos, kiemelkedően jó az együttműködés. A bűnmegelőzési előadásokról történő visszajelzések pozitívak, mindez megmutatkozik a növekvő igényekből, azonban a jelenleg rendelkezésre álló személyi erőforrással ez irányú tevékenységet fokozni csak más bűnmegelőzési tevékenység kárára lehetne.

A bűnmegelőzési tevékenység eredményessége közös érdek a civil szervezetekkel együtt. A megfelelő információáramlás és a kommunikáció, az empátiás baráti viszony nagyon fontos része ennek a tevékenységnek, így mind a konferenciákon, mind pedig a napi munkakapcsolatban célirányosan kommunikálni kell egymással, fel kell tárni az összes problémát, hogy azok ismeretében megtalálják a kezelésére leoptimalisabb megoldást.

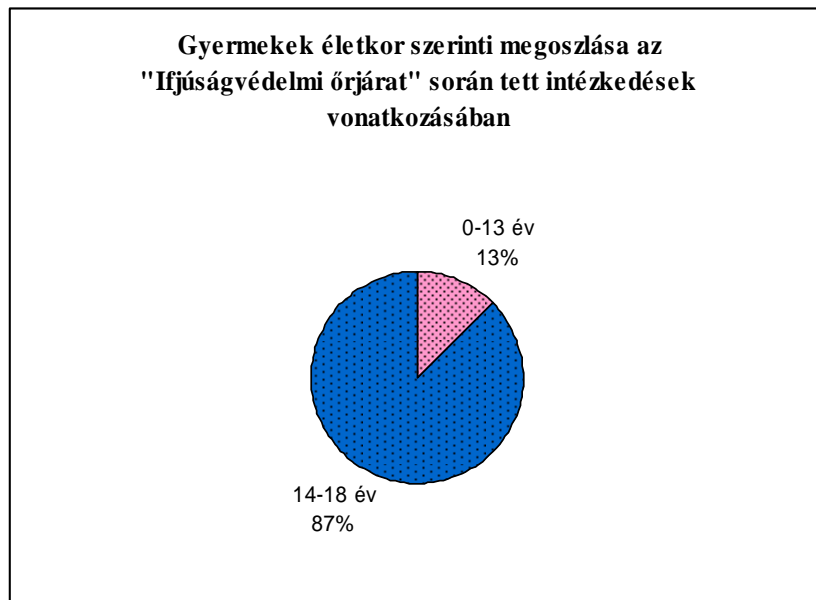
Miskolc város közterületein, forgalmasabb utcáin, parkjaiban, különösen a nagyobb bevásárló és szórakoztató központokban jelentősen megnőtt azon fiatalok száma, akik magatartásukkal testi, lelki, érzelmi és erkölcsi fejlődésüket veszélyeztetik. A városban több olyan szórakozóhely működik, amelynek közbiztonsági szempontból történő ellenőrzése kívánatos, leginkább a fiatalok szempontjából.

Több éve bevezetésre került az „Ifjúságvédelmi Őrjárat” akciósorozat, amelyet az iskolakerülés, az egészségkárosító szerek fogyasztása, a koldulás, a kéregetés és a bűncselekmények elkövetésének megelőzése, megakadályozása, valamint az intézetből szökött fiatalok kiszűrése, elszámoltatása céljából indított el.

Az „Ifjúságvédelmi Őrjárat”-hoz csatlakoztak a családvédelem szociális munkatársai, valamint a Miskolci Önkormányzati Rendészet, akikkel havonta, egyhetes intervallumban, különböző napszakokban folytatnak ellenőrzést. Az őrjárat tagjai igazoltatják a fiatalokat, az

adataikat felírják, majd értesítést küldenek a szülőknek, valamint az illetékes gyermekjóléti szolgálatnak. Tapasztalatok szerint eredményes az őrző tevékenysége, lényegesen visszaesett az iskolakerülő létszáma. A délutáni portyák során a vendéglátó egységekben tartózkodó, alkoholt fogyasztó fiatalok száma is kevesebb. 2012. márciustól az Avas lakótelepen is folyamatosan működik az őrző, akikhez a polgárőrök is csatlakoztak. Az Avas lakótelepen folytatott ifjúságvédelmi őrző tapasztalatai is kedvezőek, az iskolaigazgatók, tanárok jelzése szerint visszaesett az igazolatlanul hiányzó, csavargó diákok száma.

A fiatalok bűnözés szerkezetének alakulása az elmúlt időszak függvényében tervezhetővé tesz egyfajta megelőzési tevékenységet, vagyis előrevetíti azon területeket, ahol még inkább proaktív módon szükséges javítani a helyzetet. Oda kell menni, igény szerint és célirányosan meg kell találni azokat a közösségeket, ahol problémák vannak. Statisztikákra, beszámolókra támaszkodva be lehet határolni azon társadalmi közösségeket, amelyekre kiemelt figyelmet kell szentelni, természetesen a közterületek rendjét befolyásolni képes állami, önkormányzati és civil szervezetekkel továbbra is együttműködve.

2013. január 01. napján hatályba lépett, az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító 2012. évi CXX. törvény, illetve a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. évi törvény módosítása, amely lehetővé tette az iskolakerülő kiskorúak elleni hathatósabb rendőri fellépést.

A Miskolci Rendőrkapitányságon 2013. évben 971 db közigazgatási hatósági eljárás lefolytatására került sor eltűnt személyek vonatkozásában, ez 2012. évhez képest 3 %-os növekedést jelent. Az eltűnések jelentős részét, 79 %-át a különböző gyermekvédelmi intézetből szökött, illetve oda beutalt gyermek-és fiatalok eltűnései teszik ki. Ez a tavalyi évben 769 esetet jelent, ami 12%-kal magasabb az előző évi 703 esethez képest, és ez a korábbi éveket is vizsgálva folyamatosan emelkedik. Elmondható tehát, hogy a gyermekvédelmi intézetből eltűntek számának tekintetében romló tendencia mutatkozik, de erre rendvédelmi eszközökkel ráhatásuk nincs, annak ellenére, hogy 661 db biztonsági intézkedés keretében szállított vissza a hatóság gyermekvédelmi intézetbe engedély nélkül eltávozott kiskorú személyeket.

Az eltűnt, megszökött intézeti neveltek tényleges száma ennél jóval kevesebb, csak az esetek mintegy negyede, hiszen többségük az év folyamán többször is megszökik - nem ritka, hogy valaki egy év alatt 10-15 alkalommal távozik engedély nélkül az intézetből -, sőt kb. 20

személy szinte folyamatosan szökésben van. Ezek kivétel nélkül fiatalok, akik csavarognak és a lányok több esetben tiltott kéjelgést folytatnak, amíg a fiúk különböző lopások, rablások elkövetőiként is megjelennek.

A gyermek- és fiatalkori bűnözés megelőzésében a fiatal korosztály egészséges testi, lelki, értelmi és erkölcsi fejlődéséhez nélkülözhetetlen, hogy a felnőttek, a társadalom felnőtt tagjai nagy odafigyeléssel és nyitottsággal, őszinte érdeklődéssel, hozzáértéssel és szeretettel forduljanak a fiatalok felé, ki-ki a maga szerepének megfelelően: szülőként, pedagógusként, gyermekvédelmi szakemberként, jogalkotóként és jogalkalmazóként egyaránt.

A rendőrség munkatársai a továbbiakban folyamatosan részt kívánnak venni a civil szervezetek által szervezett programokon, konferenciákon. A megfelelő információ áramlás és a kommunikáció, az empátiás baráti viszony nagyon fontos része ennek a tevékenységnek, így mind a konferenciákon, mind pedig a napi munkakapcsolatban célirányosan beszélni kell, egymással, fel kell tárni az összes problémát, hogy azok ismeretében megtalálhassuk a kezelésére legoptimálisabb megoldást.

A bűnmegelőzési stratégia irányelvei adottak:

- I. gyermek és fiatalkori bűnözés megelőzése
- II. városok biztonságának fokozása
- III. családon belüli erőszak megelőzése
- IV. áldozattá válás megelőzése
- V. bűnisméltés megelőzése

Ezeket az irányelveket felhasználva helyi szinten – anyagi és technikai lehetőségeinkhez mérten – szabályozzák a bűnmegelőzés kérdését, amely egyre nehezebb feladat elé állít mindenkit.

7. Civil szervezetekkel történő együttműködés

Az önkormányzatok jogszabályok által előírt feladata gondoskodni arról, hogy a lakosság szociális ellátását megszervezze. Ennek módja, minősége jelentősen befolyásolja a településen élők viszonyát a helyi önkormányzathoz, akik szabadon dönthetnek arról, hogy az Szt-ben előírt, illetve a lakossági igények alapján önként vállalt feladatokról milyen módon gondoskodnak. Mivel nem intézményfenntartásra, hanem szolgáltatás biztosítására kötelezettek, ezeket a feladataikat elláthatják akár másik önkormányzattal vagy civil szervezettel kötött megállapodás alapján. A civil szervezetek gyakran egy adott település életfeltételeinek, a szociális ellátások javítását tűzik ki célul. Az önkormányzatok és a civil szervezetek célja gyakran azonos, ami indokoltá teszi az együttműködést. A közös célok, a civil szervezetek szerepvállalása az önkormányzati feladatok ellátásában tudatosan kiépített kapcsolatrendszer és a szolgáltatások megtervezését teszi szükségessé. Az önkormányzatok szervező, koordináló szerepükkel tudatosan alakíthatják, irányíthatják a település életét.

A civil szervezetekkel való együttműködés területei a döntés-előkészítésben való részvétel és a közszolgáltatások fejlesztésében, ellátásában való részvétel, amely történhet alkalmi jellegű kapcsolattal, vagy együttműködési megállapodás, illetve szerződéses viszony keretében. Tartalmilag az eseti együttműködéstől, a közös projekt megvalósításától a tartós - közös feladatellátásig terjedhet a kapcsolat.

Miskolc város Gyermekvédelmi Fejlesztési Konceptiójában komoly helyet kapott a civil szervezetekkel, egyházakkal a már kialakult és működő együttműködés további erősítése, új kapcsolatok kialakításának feltérképezése. A családokat és a gyermekeket segítő civil szervezetekkel a város gyermekvédelmi alap- és szakellátása szorosan együttműködik, felismerve a civil szervezetek által nyújtott segítség előnyeit, hogy minden kialakult élethelyzethez rugalmasabban tudjanak alkalmazkodni.

A civil szervezetek nagy előnye, hogy képesek viszonylag gyorsan reagálni az új kihívásokra, a helyi adottságok változásaira, ezért az együttműködés területei és tartalma folyamatosan fejlődik, amelyhez a központi elvi, gyakorlati és finanszírozási támogatások nagyban hozzájárulhatnak.

A Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény civil szervezetekkel történő együttműködése:

Tekintve, hogy az intézmény szolgáltatási profilja meglehetősen széleskörű, és az irányadó jogszabályi előírások is megkívánják, hogy a gyermekeket (és családjaikat) érintő veszélyeztető tényezők kialakulásának megakadályozásában, elhárításában különböző személyekkel, intézményekkel és szervezetekkel is együttműködjenek, ezért folyamatosan törekednek az együttműködési pontok kialakítására, megerősítésére.

Együttműködő civil partnerek: Magyar Ökumenikus Segélyszervezet, Baptista Szeretetszolgálat, Napfényt az Életnek Alapítvány, Lorántffy Zsuzsanna Református Kismamaház, Magyar Máltai Szeretetszolgálat, Esélyek Háza, Agape Gyülekezet, Vissza az Életbe Alapítvány, Önmegvalósítás Egyesület, Miskolci Családokért és Segítőkért Alapítvány, Terra Altrix Alapítvány, ADRA Alapítvány, Mozgássérültek és Barátaik Miskolc Városi Egyesülete, HÍD Egyesület, ÉRÁK, Magyar Vöröskereszt, stb.

Az intézmény a szociális munka hete rendezvénysorozat keretében 2013. november 12. napján a Miskolci Egyetemen megszervezte az I. Civil Börzét. A rendezvényen mintegy 35 szervezet és 250-300 érdeklődő vett részt. Fontosak a civil kapcsolatok, ezért munkacsoportot alakítottak ki az intézmény Stratégiai Igazgatóságán. Cél a rendszeres élő, tartalommal megtöltött együttműködés kialakítása, további erősítése, a műhelytalálkozók szervezése, az információcsere, a pályázatok kidolgozása, jó gyakorlatok adaptálása stb.

8. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása

Az Önkormányzat nincs könnyű helyzetben a szociális és gyermekvédelmi ellátó rendszer működtetése kapcsán, hiszen a megoldandó gondok, problémák összetettek, komplex kezelést igényelnek. Az ellátások, juttatások célzottan a családi kötelék erősítését, a családban élés segítségét kell, hogy szolgálják. Preventív szemléletre van szükség, hogy a problémák időben felismerhetőek legyenek.

A Polgármesteri Hivatalban a szociális és gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni ellátásokkal kapcsolatos feladatokat a Humán Főosztályon belül az Egészségügyi és Szociális Osztály látja el. Így közelebb kerül egymáshoz a gyermek- és felnőtt védelem, megteremtve annak lehetőségét, hogy az arra rászoruló egyének, családok problémáit komplexen, racionálisabban lehessen kezelni, gyorsabb legyen a reagálás a felmerülő gondok mielőbbi megoldására.

A gyermekjóléti alapellátások körében tervezett fejlesztési irányok:

- Gyermek átmeneti gondozása

A Gyermek Átmeneti Otthona és a Családok Átmeneti Otthona az állami fenntartásba került gyermekvédelmi szakellátásokkal azonos ingatlanban működik. Az épület elavult, működtetési költségei magasak. Indokolt a két alapellátást nyújtó otthont külső telephelyen egy ingatlanban működtetni. A tervezett beruházások esetén a működési költségek csökkenthetőek, továbbá a szolgáltatási környezet jelentősen javul, amely az ellátások színvonalát önmagában is emeli. Az Integrált Településfejlesztési Stratégián belül szerepel a

„Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény – átmeneti gondozási egységeinek infrastrukturális fejlesztése (családok átmeneti otthona és gyermekek átmeneti otthona)” című projekt, amelynek kidolgozása folyamatban van az erre a célra létrehozott szakmai team által.

- Gyermekek napközbeni ellátása

Kazincbarcika Város Jegyzője – mint az Egyesített Bölcsőde és Egészségügyi Szolgálat bölcsődei ellátásnak engedélyező szerve – 2010. december 20. napján három évre szóló hatósági szerződést kötött a 10 bölcsőde fenntartójával Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatával a 2010. évi szakmai ellenőrzés során feltárt tárgyi hiányosságok megszüntetésére.

Az Önkormányzat 2013. év végéig az alábbi kötelezettségeket vállalta a szerződésben:

Katica Bölcsődében (Miskolc, Szilvás u. 39.):

- a Bölcsőde fürdőszobájában a megfelelő átláthatóság biztosítása érdekében a szerelvényfalakat elbontja,
- a szabadban történő altatásra alkalmas teraszt az előírásoknak megfelelően kialakítja,
- a Bölcsőde udvarán lévő játszókertet az előírásoknak megfelelően kialakítja,
- a dolgozók által használt zuhanyzót felújítja.

Diósgyőri Bölcsődében (Miskolc, Kuruc u. 65/a.):

- az épület ajtóit és nyílászáróit korszerűsíti, szükség esetén cseréli,
- a szabadban történő altatásra alkalmas teraszt az előírásoknak megfelelően kialakítja,
- a Bölcsőde udvarán lévő játszókertet az előírásoknak megfelelően kialakítja.

Mesemalom Bölcsődében (Miskolc, Dózsa Gy. u. 36.):

- a Bölcsőde udvarán lévő játszókertet az előírásoknak megfelelően kialakítja,
- a szabadban történő altatásra alkalmas teraszt az előírásoknak megfelelően kialakítja.

Napraforgó Bölcsődében (Miskolc, Hajós Alfréd u. 1.):

- a szabadban történő altatásra alkalmas teraszt az előírásoknak megfelelően kialakítja,
- a Bölcsőde udvarán lévő játszókertet az előírásoknak megfelelően kialakítja.

Petneházy Bölcsődében (Miskolc, Petneházy u. 10-12.):

- a szabadban történő altatásra alkalmas teraszt az előírásoknak megfelelően kialakítja,
- a Bölcsőde udvarán lévő játszókertet az előírásoknak megfelelően kialakítja.

Fenti vállalásoknak az Önkormányzat a megadott határidőre nem tudott eleget tenni, a rendelkezésre álló szűkös anyagi források miatt. Keresve a pályázati lehetőségeket a megoldásra, Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata az Észak-Magyarországi Operatív Program keretében meghirdetett „Gyermekjóléti alapellátások infrastrukturális fejlesztése – bölcsődefejlesztés” című ÉMOP- 4.2.1/B-12 kódszámú pályázati felhívásra pályázatot nyújtott be a Napraforgó Bölcsőde, a Diósgyőri Bölcsőde és a Mesemalom Bölcsőde vonatkozásában. A három bölcsőde felújítására az Önkormányzat mintegy 350 millió Forint támogatást nyert, amelyből az épületek felújítása, korszerűsítése mellett a hatósági szerződésben foglalt kötelezettségeknek is eleget tud tenni az Önkormányzat.

A Katica Bölcsőde és a Petneházy Bölcsőde vonatkozásában az Önkormányzat 2014. évi költségvetésében biztosított pénzügyi fedezet alapján, a hatósági szerződésben foglalt kötelezettségének teljesítése folyamatban van.

Mindezekre tekintettel a Napraforgó Bölcsőde, a Diósgyőri Bölcsőde és a Mesemalom Bölcsőde vonatkozásában a hatósági szerződést 2015. december 31. napjáig, a Katica Bölcsőde és a Petneházy Bölcsőde vonatkozásában 2014. december 31. napjáig kérte az Önkormányzat meghosszabbítani.

- Jelzőrendszer

A Gyvt. rendelkezései szerint, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, illetve a kialakult veszélyhelyzet elhárítása céljából működtetett jelzőrendszer tagjai között az elmúlt években egyre szorosabbá és hatékonyabbá vált a szakmai kapcsolat. A visszatérő és új problémák megjelenése, valamint azok súlyosbodása miatt rendszeressé váló közös szakmai tevékenységek megalapozták a szakmai munkát és egyúttal utat mutattak a további együttműködéshez is. Fontos megjegyezni, hogy a rendszer akkor válik igazán jól működővé, ha a társadalom az egyének szintjén is részt vesz a jelzőrendszer munkájában. A jelzőrendszer tagjai közötti jó együttműködést mutatja, hogy – nem csak a jogszabályi kötelezettségnek eleget téve - évente megrendezésre kerül a gyermekvédelmi szakmai tanácskozás. A szakmai tanácskozásra legutóbb 2014. március 27. napján került sor, ahová meghívást kaptak a jelzőrendszeri tagok képviselői, akik beszámolójukban értékelték az elmúlt évet. Fontos, hogy a jelzőrendszer tagjai értesítési kötelezettségüknek minden esetben és maradéktalanul tegyenek eleget, valamint, hogy a gondozás folyamatának résztvevői egymás munkáját segítő, megfelelő információt nyújtsanak. Miskolc városban egy széles körű észlelő-jelző rendszer működik, eredményekkel, hiányosságokkal, több pozitív, mint negatív tapasztalattal.

A megfelelő szakmai színvonal biztosításához a rendszer áttekinthetősége, a résztvevők komplex látásmódja szükséges, amelyeket a kommunikáció és az információáramlás segítenek. A munkavégzést nehezítő körülmények (tárgyi feltételek, leterheltség, infrastrukturális feltételek, elavult asztali számítógépek) ellenére a szakemberek személyisége, szakmai tudása hozzájárul a szakterületek szoros együttműködéséhez. A jó kapcsolatok továbbfejlesztése az egységes szemléletű, kultúrájú rendszer lehetőségeinek kihasználása, az együttműködés továbbberősítése a cél, egymásra épülő, hosszú távon fennmaradó fejlesztésekkel.

A jövőben továbbra is a gyermek áll a fókuszban, aki számára biztosítani kell a szolgáltatásokhoz való hozzáférhetőséget a területi lefedettség által.